

Mr. SPEAKER.—Under Rule 177, the consent of the Speaker will have to be taken. Before I give the consent, I must know that it involves a breach of privilege; I must ascertain the facts and decide. If it is a *prima facie* case, then only I can allow. I have told the Chief Minister that as soon as he comes now I would like to take it up during the course of the day.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Before the commencement of the usual business and after question hour is over, it should be taken. According to the Rules of Procedure, under what provision you want to consult the Chief Minister?

Mr. SPEAKER.—I will read the rule itself. The rule is very clear.

“A member may, with the consent of the Speaker, raise a question involving a breach of privilege either of a member, or of the Assembly or of a Committee thereof.”

Before I can give consent, I must know what the facts are. That is why I have requested the Chief Minister to let us know the real facts that he is in possession of. It is unfortunate that he has been held up elsewhere, but I assure the Hon'ble Member that I will take it up during the course of to-day only.

Sri Y. VEERAPPA (Holenarasipur).—I have sent a privilege motion.

Mr. SPEAKER.—I have written to you.

Sri Y. VEERAPPA.—I have not received it.

Mr. SPEAKER.—You will receive it.

BUDGET ESTIMATES FOR 1959-60— GENERAL DISCUSSION (Contd.)

Sri K. K. HEGDE (Minister for Health).—Mr. Speaker, Sir, let me thank the Hon'ble Members for having given some valuable suggestions and brought to the notice of the Government some of the defects in the administration of Medical and Public Health Departments. I do not want to dwell at length about the various budget estimates; I will do that while

replying to the debate on the Demands. Firstly, my friend Sri Poonacha said that every effort should be made on the expenditure side of every department. I think, from the figures, he will know that in this year we have almost reached the target figures, particularly in some cases. As regards the plan expenditure connected with the Medical Department we have spent much more than has been sanctioned and in fact we had to reappropriate some of the amounts.

Next, some Hon'ble Members have talked about the dearth of medical officers. The dearth is there. That is due to various causes and as many Hon'ble Members have pointed out, it may be on account of inadequate pay scales. I have already mentioned while replying to the debate on the Motion of Thanks that the Government are actually considering how best to improve the pay scales and allowances. Further I have also said how the Government are thinking to rationalise the available medical personnel and distribute them throughout the State. The Department is working at it.

Next, we have also thought of increasing the admissions to the various Colleges from 1958-59 and we may further increase the admissions this year as well. We have introduced the honorary system so that we could relieve some of the personnel from the State head-quarter hospitals or district head-quarter hospitals. This would relieve some of the doctors who are stationed in Bangalore to go to the mofussil hospitals. This system is in existence in Bombay and Madras areas. We propose to extend it to district headquarters hospitals and taluka headquarters hospitals also.

Criticisms have been levelled against the honorary system. There are also people who have said that this system is good. I know there are some defects and disadvantages in this system. But the advantages are more than the disadvantages. Moreover, this system enables us to relieve some of our doctors to go to mofussil hospitals. Many good doctors who are well equipped do not like to settle in villages; they like to settle in cities.

(SRI K. K. HEGDE)

Their experience and qualification can be utilised in the city hospitals and the public also will be able to benefit by them. I do not say that this is an ideal system. No system can be said to be ideal. There will be some defect or the other in any system. For instance, in such a system there is likelihood of laxity in discipline, but I have issued definite instructions that there should be strict supervision by the heads of the hospitals. Another defect of this system is that these doctors may take advantage of the hospital facilities and make them their private nursing homes. I do admit that there may be some chance for this to happen, but that could be said of the paid personnel also. With strict supervision I think these defects could be overcome.

My friend the lady member talked about the prevalence of T.B. in the State and complained about inadequate facilities for treatment of the same. I may tell the House that we have increased the number of beds in the S. D. S. Sanatorium by 100. We are also starting by the end of this month another T.B. Sanatorium in Kolar with 160 beds. We have started 2 T.B. clinics, one at Chitaldrug and the other at Mangalore. We hope to give treatment to people who have been treated in hospitals and who could not be continued for a longer period in hospitals. For them we have started 2 domiciliary treatment centres one at Mysore and the other at Bangalore. We are thinking of opening 2 more clinics. The Hon'ble Member Sri Bomme Gowda wanted a sanatorium at Mandya, but as a first step we intend opening a clinic at Mandya in 1959-60. I may also inform the House that comparing the period that people have generally to wait for getting admission in these hospitals throughout the country, the period of waiting in Mysore State is the shortest. The average period of waiting in our State is only eight weeks, but in other parts of the country it is much more than that.

There was a complaint about shortage of medicines in hospitals. I also know

that this is a big problem. So I have asked the concerned medical officers to increase their indents by 50 per cent. Further, we have made provision for an extra supply of 50 per cent in the 1959-60 budget. Over and above that, to meet emergencies I have instructed the Department to permit the Superintendents of Hospitals to purchase medicine locally. We have authorised Superintendents of Hospitals with a bed-strength of more than 200 to purchase medicines worth Rs. 500 at one stretch, and in the case of hospitals with a bed-strength from 100 to 200 to purchase medicines worth Rs. 250, and in the case of hospitals with a bed-strength below 100 to purchase medicines worth Rs. 100. From this it will be seen that the public will not suffer for want of medicine in the hospitals. I think that the shortage of medicine has eased to a great extent by this arrangement. In my tours in the districts also I found that the position now is very satisfactory.

Then another lady member made a reference to the Condensed M.B.B.S. Course. She complained of shortage of medical personnel in the hospitals and at the same time she said that more people should be relieved to be trained in the Condensed M.B.B.S. Course. This argument seems to be very inconsistent. I may, however, say that with the idea of assisting these Licentiates, without much detriment to the working of the hospitals, we have relieved 23 medical officers this year for the Condensed M.B.B.S. Course.

Much was said about family planning. I may say that we have done pretty well in this field. Last year we opened ten urban and eight rural centres and this year we again opened eight rural centres. In addition to that, three more centres are attached to the Government Medical Colleges.

However, we have sanctioned Rs. 25 for the doctor and Government is contemplating the subsidising of poor people for the loss of work during the period they are away from work. Further, the Central Government has granted Rs. 1,500 for contraceptives and

all the hospitals in the State have been advised to avail of this.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Are you going to suggest the rhythmic method to the villagers?

Sri K. K. HEGDE.—I think the Hon'ble Member should enlighten me on the subject. I believe he is experienced in that system.

Sir, a charge has been made about the lack of propaganda. Government have instituted a Board which has taken up the question of distribution of pamphlets. A book is under print and it has also been translated and would be circulated throughout the State. We are also taking part in exhibitions. More than that the discussions that we have had in this House and the publicity given by the Press would also help in the furtherance of family planning.

A member spoke about drugs in Ayurveda. I know he has valuable drugs. If he sends them on to me, I will get them tried and examined.

Regarding facilities available in Hyderabad and Bombay Karnatak, some members said that these areas have been neglected. I can give a catalogue of things done in these areas, but I have no time for all that. Anyway I may say that it is not the intention of this Government to neglect any part of the State, and more so facilities would be made available to the under-developed areas.

Sri U. S. NAIK (Udipi).—May I know what has been done in regard to Ayurveda? You talk so loud about it.

Sri K. K. HEGDE.—I have already given details while answering criticisms made on the Governor's Address. We have upgraded the institutions, we have put up buildings, but we are short of medical personnel. We are also encouraging private institutions, particularly the Prema Vidyapitha, Bellary Ayurveda College, one at Bijapur and another at Dharwar. We have given a sum of Rs. 12,000 to each of the four institutions. My friend probably wants to know if his institution has been left out. It will be examined. It has not come upto Government level. The institutions for which grants have been asked are at

Kushtagi, Udipi, Bangalore and Mysore. We are considering the issue and when proposals come I think we can consider it more favourably.

Sri L. S. VENKAJI RAO (Basavanagudi).—On whose recommendations were the grants made?

Sri K. K. HEGDE.—The Hon'ble Member is aware that we have a technical officer to advise the Department in these matters.

Sri A. R. KARISIDDAPPA (Arasikere).—The Minister has not given a definite answer about the condensed courses to be offered in the Bangalore Medical College.

Sri K. K. HEGDE.—There is going to be a half hour discussion and I will answer the question. I have already stated that we intend starting one in Mysore in 1960.

A MEMBER.—What about opening a medical college at Bellary?

Sri K. K. HEGDE.—When we are accorded permission to open more colleges, the claims of Bellary, Raichur and Gulbarga will be considered.

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನ್ಯಾಯ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮೇಲೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಚರ್ಚೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೂಕ್ತ ಹಾಗೂ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ತೆಗೆಯತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕೈಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ರೆಕ್ಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕೋಪೋದ್ರೇಕಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ನ್ಯಾಯವಾದುದು ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು. ಇದು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಈಗ ಹಾಲಿ ರಚಿತವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇಂಥ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಅಡಕಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯೂ ಸಹ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಲಹೆ ಸೂಕ್ತವಾದುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹನುಮಯ್ಯನವರು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರೈತರು ತಂದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಕೊಡಲೇ ಅಥವಾ ಅದೇ ದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಸಂದಾಯವಾಗುವ ಸೂಚನೆಗಳಿಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದುವಾರ ನಿಧಾನವಾಗತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶ

(ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ)

ಗಳೂ ಇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರುಗಳು ತಂದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರುಗಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳು ಅನೇಕ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ ವರೆಗೆ ರೈತರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ತರಹ ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಊಹೆ

4 P.M.

ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೂ ಸಹ ಅಂಥಾ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಈ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯ ಶಿಸ್ತಿಯಾಗಿ ನಡೆಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ (ಹಬ್ಬೂರು).—ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನ್ನು ಸರ್ವೇಟ್ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್ (ಚಳ್ಳಕೆರೆ).—ಈಗಿರುವ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಹರಾಜು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿವಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೋದವರ್ಷ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಯಾರೂ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ. ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 15 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಗಾಡಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹರಾಜಿಗೆ ಕಾಯಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪ ನವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗದಕೊರತು ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ.—ದಾವಣಗೆರೆಯಿಂದ ಟೆಲಿಗ್ರಾಮ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೂರು ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಜೊತೆಗೆ ಈಗಲೂ ಸಹ ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಗಳು ಇಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಕ್ಲಿಪ್ಪದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರೊಡನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಂಥ ಹಳೆಯ ಲೇವಾದೇವಿಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹೆ ಮಾಡಿದನೇ ಹೊರತು ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ. ಈ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್ ಬಹು ಜರೂರಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹತ್ತೊಳು ಮಾಡಬಹುದು. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅಡಚಣೆಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಅದಕ್ಕೆ

ಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಿ ಜಿಪ್ಸಂಗೆ ಕೊಂಡಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ರೂಲನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋಗುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಂಡು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹತ್ತೊಳುಗೊಳಿಸುವುದು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿವೆ. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳು ಅಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನ ಗರಿ, ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ವ್ಯಾಪಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರ ಕಡಿಸಿ ನಾಮಕಾಪಾತ್ಸ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಮಾಡಿ 20 ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ತರಹ ಅದರ ಸಾಧ್ಯ ವಿಲ್ಲ, ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ರೈತರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈ ವ್ಯಾಪಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಹತ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಂಗೋಲೆ ಕೆಳಗೆ ತೂರುವ ವರ್ತಕರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥವರನ್ನು ಇಡಬೇಡಿ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದು.

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಹನುಮಯ್ಯ ನವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವ್ಯಾಪಾರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವದಲ್ಲೂ ಇರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನ ವಿಚಾರಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬೇಗನೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಪೇಳಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂದರ್ಭ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹನುಮಯ್ಯನವರು ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ.—ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಬಂದರೆ ತೊಯ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಐದು

ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಇನ್ನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷಗಳು ಆದರೂ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ.—ನಾವು ಸುನಂಸ್ಕೃತರು, ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯವರು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಗೆಜಿಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಗಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯವರೂ ಸಹ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿವೆ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳಾಗಿ ಎರಡು ತೀವ್ರವಾದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಆಗಿಬಿಟ್ಟು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಊರಿನ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಊರಿನ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ಮಹಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದೇದೋ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರೀಶಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಪೆಟ್ ಇಂಥ ಕಡೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಡೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದರೂ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕಮಿಷಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಊಹೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವುಬುದಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆಗಿದೆ.

ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಎಲ್ಲೂ ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಪೇರ್ ಹೋಲರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಇವೆ. ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಂತೆ ಬೇರೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ ಸಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸೊಸೈಟಿಯು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಲ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮುತವರ್ಷಿ ವಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನಡೆಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬಂದಿದೆ. ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಲಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚೆರಾಯಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಹಿತೋಟಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಇಂಥ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೂ ಸಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಅತ್ಯಪ್ರಕರವಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲಿಯವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರೈವರಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ, ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯಷ್ಟು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಧೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಜನರಿಗೂ ಹಾಗೂ ರೈತರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂಥ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹೊಸರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಈ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಪದ್ಧತಿ ಸರಿಯಲ್ಲವೆನ್ನತಕ್ಕಂಥದನ್ನೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮೊದಲನೆಯ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದು, ಪೇರ್ ಹೋಲರುಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲ ರಚನೆಮಾಡಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ಚುನಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮಿನೇಷನ್ನಿನಿಂದ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲ ಇದೆ.

ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅಡಿದ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೀರಿ, ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್‌ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಈ ಅನ್‌ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 15, 20, 25 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಈ ಅಪೆಕ್ಸ್

(ಶ್ರೀ ಮಾಲಿ ಮರಿಯಪ್ಪ)

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಬೇಬಾಕು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವಾದ ಅಡಿಟ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು, ಕ್ರಮಪಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 1954ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಒಂದು ಅಡಿಟ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 250 ಅಡಿಟರುಗಳು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. 1956-57ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 97ರಷ್ಟು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಪರಸೆಂಟ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲಿಯವರು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಡಿಟರುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸದೆ ಇದ್ದುದು. ಸಾಕಷ್ಟು ಮೆಂಬರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಸಿಗದೆ ಹೋದುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಅನೌಪಮಿಟಿಡ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವಿಚಾರ.

ಹಾಗೆಯೇ ಈಚೆಗೆ 1957-58ನೆ ಸಾಲಿನ ಅಡಿಟ್ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ (ಇನ್ನೂ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳು ಇವೆ—1959ನೆ ಜೂನ್ ಆಖಿರವರೆಗೂ ಅಡಿಟ್ ಮಾತು ತಕ್ಕಂಥದಿದೆ) 100ಕ್ಕೆ 75ರಷ್ಟು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಅಡಿಟ್ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ, ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಬಹಳ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆದು, ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲರತಕ್ಕ ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ.—ಖಾಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಎದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡಮೆ ಅಡಿಟ್ ಫೀ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿ ಮರಿಯಪ್ಪ.—1954ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಟ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಟರ್ನೊವರ್ ಮೇಲೆ ಅಡಿಟ್ ಫೀ ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾರ್ಜಿನ್ ಆಫ್ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬಹುದು ಒಂದು ಕ್ಲಾಸ್ ಇದೆ. ಮಾರ್ಜಿನ್ ಆಫ್ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಕಡಮೆ ಇದ್ದರೆ, ಎಷ್ಟು ಬರ್ತಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರಿಗೆ ಅಪ್ಪೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆವಾಗ ಅಡಿಟ್ ಫೀ ವಿನಾಯಿತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂಥ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅದರ ಟರ್ನೊವರ್ ಮೇಲೆ ಅಡಿಟ್ ಫೀಯನ್ನು ವಿಧಾಯಕವಾದ ತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನ ವೀ ನ ವಾ ದ ನಿಯಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವ ನಿಧಾಂತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.

ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಈ ಸಹಕಾರ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅನ್ವಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಾರದು ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು

ಕೆಲವರು ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಜನರನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಮೈಂಡೆಡ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಒಂದು ಸಹಕಾರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಧರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಮಹಾ ಕಷ್ಟವಾದುದು ಏನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನೋಧರ್ಮ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ಈ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಜಾರಿಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಮಾಡಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸನ್ನಿವೇಶ ಇದೆ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇರಬಹುದು. ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಜನಗಳು ಉತ್ಸುಕರಾಗತಕ್ಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಇರಬೇಕು. ಆದರೂ ಸಹ ಈ ವಾಗ ಉತ್ತಮವಾದುದು ಎಂದು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೃಷಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಒಂದು ಧೈರ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾದುದು ಸೂಕ್ತ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ತಾವೇನೋ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಷ್ವಕಲಹಗಳಿರುತ್ತವೆಯೆಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಪಾರ್ಷ್ವಕಲಹವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಕಾರ ತತ್ತ್ವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾರದೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸವೂ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಹಾಗೂ ಇವುಗಳ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆಯ ಮನೋಭಾವವುಳ್ಳ, ಈ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನವಿರುವಂಥ ಜನರು ಬಹಳ ವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ಈಗ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಜನರಲ್ಲೂ ಈ ಉತ್ತಮ ಮನೋಭಾವನೆಗಳೂ ಧರ್ಮಗಳೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದೆಂಬ ಆಸೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

ನ್ಯಾಯಪಾದದ್ದು. ನಮ್ಮ ಭರತಬಂಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೇ ಮೊದಲು ಈ ಸಹಧರ್ಮ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದದ್ದು. ಇದು ಹೀಗೆಯೇ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಜನರು ಮಹಾಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರಾಧಾಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ..... ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಕೊಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪ ನಾಯಕ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳತಕ್ಕ ಕ್ಕಾರಿ ಫಿಕ್ಲೇಷನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದರೂ, ತಾವು ಅವಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದೇನು ಅರ್ಥ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂಟರಪ್ ಷನ್‌ಗಳು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಆದುವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಬಗ್ಗೆ ಈ ನೂತನ ಕೊಡಲಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ನ ಹ ಕ ರ ವಿನೆಂಬುದು ನಮಗಲ್ಲ ಅರ್ಥವಾಯಿತು!

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—94 ಬೆಲ್ಲದ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವಿಚಾರವೇನಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿಮರಿಯಪ್ಪ.—ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೇ ನನ್ನಿಗೆ ಬಂದು ಆ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೂಕಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ನೂಕಿ ಪರಿಹಾರ ಕೂಡ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಮಾತೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಪಾಲನೆಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಇವು ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೋಣಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಸಹಕಾರ ಪಡೆದು ಹೆಸರನ್ನು ಗಳಿಸಿರತಕ್ಕ ಇಂಥ ಕೆಲವು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲಿಯವರೂ ಮತ್ತು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಅವರವರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸದಕ್ಕೆ ಸಾಕೆಂದು ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಆಪ್ತರಾಗಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ವೀರೇಗೌಡ (ಮಳವಳ್ಳಿ).—ನುಮಾರು 128 ಸೊಸೈಟಿಗಳು 15-20 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೂ ಅಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭಟಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿಮರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲಿಯವರೂ

ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸದಸ್ಯರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯ (ಹೊಸಕೋಟೆ).—ರೈತರ ಮೀಡಿಯಂ ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿಮರಿಯಪ್ಪ.—ಇದೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ನೇಮಕಗಳ ಪ್ರಕಾರ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಫೆಲೋಗಳೇನಿರುತ್ತವೆ ಆ ಹಣದ ದಾಮಾಪಾದದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೀಡಿಯಂಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿ|| ಕೊ|| ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಮೀಡಿಯಂ ಸಾಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ರೈತರ ಬುಣಪರಿಹಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಸಲುವಾಗಿ ಈಗ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರೊಡನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ (ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ).—ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಣ ತಂದು ಕಾಕಿರತಕ್ಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಇವು ಹೇಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವುದು?

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿಮರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೇ ಅಂಥ ಅಕ್ಕಮ ನದವಳಿಕೆ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೂಕಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಸನ್ನು ಫೈಲ್ ಮಾಡಿದೆ. ಕೆಲವು ಕೋರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ವಸೂಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಆ ಗುಡಿಬಂಡಾ ಸೊಸೈಟಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಏನುಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಅದರಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬಡ್ತಿ ಟ್ಟಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆ ಮತ್ತು ಆದಾರಿ ಬಾಬುಗಳ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅನೇಕ ರಚನಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ವಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನನ್ನ ಮಂದನೆಗಳನ್ನೂ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹೀಗೆ ಟೀಕೆಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವರು ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶವಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅನವಶ್ಯಕವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಅನವಶ್ಯಕವಾದ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಹೋಗದೆ ಯಾರು ರಚನಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯ ಟೀಕೆಗಳನ್ನೂ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂಕುವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಎಕ್ಸೆಜಿಕ್ಟಿವ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ ನವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನಾರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗ

(ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ)

ವಹಿಸಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನಾನು ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಾರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಲೈಸೆನ್ಸುಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೇ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಹರಾಜು ಹಾಕಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುವವರೆಗೆ 4-5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಇತರರಿಗೂ ದೊರೆತಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

4-30 P.M.

Sri K. PUTTASWAMY.—Such suggestions were being made in the previous years and the same answers were being given. I would like the Government to definitely state what they feel about the suggestions made, whether they are going to accept them or whether it is not possible to accept them.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವಂತೆ ಅನೇಕಸಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಯಾರು ಯಾರು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತನ್ನುವ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಭರವಸೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಬೀಳತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವವಿಲ್ಲ.

Sri K. PUTTASWAMY.—Probably the Minister has not understood me properly. Some suggestions were made that the right of running shops should be auctioned and that it would fetch additional revenue to the State. In the opinion of the Government it might be either acceptable or not, and if acceptable, there may be scope to raise the licence fee. If the Government are able to say whether they accept it or accept it with any modification or whether it is not possible to accept it that is something. If they say that it will receive the consideration of the Government, that would not be a very satisfactory answer because whatever suggestions we make will certainly receive their consideration.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಇದನ್ನು ನಾವೇನಾದರೂ ಹರಾಜು ಹಾಕುತ್ತ ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು

ಈಗ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆ ಸಾರಿದಾಗಲೂ ಅಂಥವರ ಕೈಗೆ ಸೇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೆ, ಈಗ ಈ ಬಾರ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಹೊರತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ. (ಬೇಲ ರು)—ಈ ಬಾರ್‌ಗಳನ್ನು ಈಗ ಬಡವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಹರಾಜು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಶ್ರೀಮಂತರ ಕೈಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ವರ್ಷವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಾರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರಲಿ ಎಂದೋ, ಅಥವಾ ಬಡವರನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೋ? ಸರ್ಕಾರ ಇರುವುದು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಇವೆರಡು ಉದ್ದೇಶಗಳೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕರಿಗೆ ಬಾರ್‌ಲೈಸೆನ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಬಹಳ ಜಾಗೃತೆ ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿರುವ ಕಾರಣ ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭರವಸೆಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಕೂಡ ಇಷ್ಟೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟರೂ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿವರು. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಪಾನನಿರೋಧದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತ ಹೇಳಿದರು. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಧಾಯಕವಾಗಿರತಕ್ಕ 47 ನೆಯ ಅರ್ಜಿಕರ ಪ್ರಕಾರ ಪಾನನಿರೋಧವು ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ policy matter ಆಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೆರಡರಿಗೂ ತರಬೇಕೆಂಬ ಆದೇಶ ವಿಧಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವೂ ಕೂಡ, ರಾಜ್ಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷವೂ ಕೂಡ, ಇದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರದಿರುವುದರಿಂದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಬಿದರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಹಾಸನದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆತರುವುದು ಬೇಡ. ತರುವುದಾದರೆ ಪೂರ್ವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಬಡಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ನಿರೇಶರಾಮರಾವ್ (ಭದ್ರಾವತಿ).—ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರದೆ, ಬಾಕಿಕಡೆ ತರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದಂಥ phased programme ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದೊಳಗಾಗಿ, ಇಷ್ಟೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ ನಾವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆತುರ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಆತುರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇದೆ. ನಾವು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಆನೇಕ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪರವಾಗಿ. ...

Sri J. B. MALLARADHYA.—Is the Hon'ble Minister aware that Sri S. Nijalingappa had stated "Before the next Session" we will take a categorical decision in regard to prohibition policy" ?

Sri N. RACHIAH.—In pursuance of that assurance we have decided to introduce total prohibition in Bidar District and in one taluk in Hassan District.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—He was pleased to assure that by the end of Second Five-Year Plan period the entire State would come under prohibition.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಆರೀತಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ; ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು ತೀರ್ಮಾನತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆನ್ನುತ್ತಾ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ, ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಭರವಸೆಯ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಬದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ಈಗ announce ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ.—ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಗಿ ಕುಡಿಯ ಕೂಡದೆಂಬ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಖಚಿತವಾದ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಇರುವಾಗ ನಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆನೇಕರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಅವರ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ

ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದರೆ, ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪಾನನಿರೋಧ ಕಾನೂನನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸಹಕಾರ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮನವಿಮಾಡುವುದು ಇದು ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾನೂನು. ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕುಡಿಯುವವರು ಶೇಕಡಾ ಎಪ್ಪತ್ತರಷ್ಟಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಶೇಕಡಾವಾರು ಹೆಚ್ಚು ಇರಬಹುದು. ಈ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಾವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಪಾರ್ಥವೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು Advanced, Backward Classes, Scheduled Castes and Scheduled Tribes. ಈ ರೀತಿ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗಡಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿಂಗಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ರಚನೆಮಾಡತಕ್ಕ ನಾಯಕರ ಉದ್ದೇಶ ಕೂಡ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬಂದವೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾಂತರತ್ಯ ದೊರೆಯಬೇಕೆನ್ನುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ತರಹದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾಂತರತ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವರೂ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿರಬೇಕೆನ್ನುವ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕನಿಷ್ಠರೋ, ಹಿಂದುಳಿದವರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಬೇಕು; ಅವರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಪಡತಕ್ಕ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ವರಿಗೂ ಯಲ್ಲಯೂ ಅವರ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪಾನವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಈ ಕನಿಷ್ಠವಾದ ಕಾರ್ಮಿಕವರ್ಗದವರು : ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳವರು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನೂ ಇತರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾವೀಗ ಈ ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಪಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತರುವ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪಾನ ನಿರೋಧದ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವನ್ನು ಹಾಕಿರುವ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಲಿ, ಅದನ್ನು ಅನ್ವಯಮಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ರಾಜಯ್ಯ)

ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತು ಭಾಗದಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಮದರಾಸು ಸರಕಾರದವರು ಅವರು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಾನೂನು ಅಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ಅವರು ಈ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಅವಧಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತೆ ಪೊಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧದ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ Corrupt practices ಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಹೇಳಿರುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಪೊಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ದೋಷವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ Corrupt people ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎರೋಲಿ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಇರಬಹುದು. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅರೋಪಣೆಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಪಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಬಂಧಕ ಮಾಡಿರುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿದುಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಎಂದರೆ ಪಾನ ನಿರೋಧದ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಡೆ ಜನರು ಬರಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಾನೂನನ್ನು ತಿದ್ದಿಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಸಲಹೆ ಸರಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಪಾನನಿರೋಧದ ಕಾನೂನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆತುರ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಕಾರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದನ್ನು ಪೊಲೀಸು ಶಾಖೆಗೆ ವಹಿಸದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಶಾಖೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪೂಣಚ್ಚರವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಂತಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬಹುದೇ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ Vigilance Committee ಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ—ಎಂದರೆ, State Level ನಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ರೆವೆನ್ಯೂನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಅದಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಈ ರೀತಿಯಾದ Prohibition Board ನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂದೂ, ಮತ್ತು ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ

ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಗಳ ನಹಕಾರದಿಂದ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಬಡವರು ಈ ಮಧ್ಯ ಪಾನದ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಅವರ ಮನೆ ಮಠಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜನಗಳು ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಸುಖೀರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಸರಕಾರದ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಎನಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ Policy ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಬಜೆಟ್ನಲ್ಲಿ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಈ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು Social Welfare Department ನ ವಿಚಾರ. State Social Welfare Board ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ Central Social Welfare Board ಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಮಿತಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಬಡವರಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ದೀನದಲಿತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಗುರಾಮಗಿರಿಗಿಲ್ಲ ಬಹುಕಾಲವಿದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ನೈತಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಹಾಗೂ ಜನತೆಯೂ ಒಂದು ಗೂಡಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುವ ಕಾರಣ ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ: ರಾಜ್ಯಾಂಗದ 15 (4)ನೆಯ ವಿಧಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನರನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುವ ಯೋಜನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ Backward Class Commission ಎಂದು ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡಾಗಿ ಅವರೊಂದು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿದೆ. ಅವರು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮಗೆ ಅದೇಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ನಡೆಯುವವರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಾವು ಯಾವ ಯಾವ ವರ್ಗದವರನ್ನು Backward Class ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ವರದಿಗಿದ್ದೇವೆ.

ನಾವುಗಳು ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಇಂಥವರ ವರ್ಗಗಳು ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡಗಳೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು

ಮಾಡಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಆಶಯ. ಎರಡನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಾಬಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಪ್ರಗತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

Compulsory Education ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಏರ್ಪಡುವುದೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀವಾಣಿ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ 45ನೆಯ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವುದನ್ನು ನೂಟಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಬೇರೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಸರ್ಕಾರದ ಮನೋಭಾವವಾದರೂ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಹರಿಜನರಿಗೂ, ಗಿರಿಜನರಿಗೂ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ.

An HON'BLE MEMBER.—What happened to the report of the Scheduled Caste Commissioner.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ: ನಾನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮುಂದೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಇದ್ದತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅನಂತರ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರವರ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಂತೆ, ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡದವರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಅವರ ಕ್ಷೇಮಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆ ವರದಿಯ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ವಿರುವಕಾರಣ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ (ಹಿರಿಯೂರು).—ಗಿರಿಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಿದೆಯೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಸಾರಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ, ಈ ಸಾರಿ ಖರ್ಚಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಅವರುಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಅಲ್ಲೇ ಇರಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸದಲ್ಲೇ ಹೊರಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಿರಿಜನರ ಸಹಕಾರ ಸಿಕ್ಕದೆ ಈ ಹಣ

ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಒಂದು ನಾವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಾಲೊನಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಬಕ್ಕರು ಎಂಬ ಜನ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಹೆಸರೇ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ 80 ಸಂಸಾರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಈಗಾಗಲೇ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಹರಿಜನರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಪಯೋಗವಿದ್ದರೂ ಗಿರಿಜನರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾದದ್ದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೂ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವೇ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

5 P.M.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹರಿಜನರ ಪ್ರಗತಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಕೂಡ ಇಷ್ಟ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕುಟುಮಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳವಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೂಡ ಇಷ್ಟೇ: ಹರಿಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ, ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ತರಹ ಹಕ್ಕು, ನ್ಯಾಯ, ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶೇಷ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ, ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಕಾರಣ ವಿಶೇಷರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. 1957-58ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 64,88,310 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿತ್ತು. 1958-59ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 78,84,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 94ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದವರ್ಗ, ಹರಿಜನರು, ಗಿರಿಜನರು ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್ ಪ್ರಿಮಿಸಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್—ಈ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನಗಳು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿ

(ಶ್ರೀ ಎಫ್. ರಾಚಯ್ಯ)

ದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ: 100 ಕ್ಕೆ 20 ಜನ ಹರಿಜನರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಅಂತೆಯೇ 100ಕ್ಕೆ 20 ಭಾಗ ಹರಿಜನರು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಲಾಗಲಿ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಿಂದಲಾಗಲಿ ಅವರನ್ನು ಮುಂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ 100ಕ್ಕೆ 99 ಭಾಗ ಜನರು ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡುವಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟು ಜಮೀನು ಒದಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು. ಬಹಳ ಬಡವರಾಗಿದ್ದು ನಿರ್ಗತಿ ಕರಾಗಿದ್ದು ಕಾರೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವರೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರೋನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸ್ವೀಮ್ ಪ್ರಕಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಕಡೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥಕಡೆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಹರಿಜನರ, ಗಿರಿಜನರ ಕಾರೋನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕಾರೋನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನವರ್ಷ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 40 ಕಾರೋನಿಗಳನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏನುರಣಾ ಯೋಜನೆ ಇರತಕ್ಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. —1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು 750 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಯೋಜನೆ. ಒಂದನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 750 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿಯೂ ಇನ್ನು ಉಳಿದ 350 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲವೆಂತಲೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ 400 ರೂಪಾಯಿ ಉಚಿತವಾಗಿಯೂ ಇನ್ನು 1,100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲವೆಂತಲೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು N.E.S. ಮತ್ತು ರೂರಲ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ವೀಮ್ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಆ ಸ್ವೀಮನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. 750 ಅಥವಾ 1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕು ಎಂದರೆ ಲೋ ಇತಕಂ ಗ್ಯಾಪ್ ಸ್ವೀಮ್ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಅವರ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷವನ್ನು ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ನವರು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ

ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಡೆಮರ್ಡ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಹ್ಯಾಂಡ್ಲಮ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಬಹುಭಾಗ ಹರಿಜನರು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಚಾಪೆ ಹಣೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಪೇಕ್ಷಪಟ್ಟರೂ ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ ಕಾರಣ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಒಂದೊಂದು ಹ್ಯಾಂಡ್ಲಮ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಇದೆ. ಲೆದರ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಲೆದರ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 60ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸೇರಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮಳವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಒಂದೊಂದು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಇದೆ. ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟ್ರೈನಿಂಗ್-ಕಂ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಸೆಂಟರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪರ್ಮಿಸಿಟ್ ತರಪೇಟೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೂ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಫೆಡ್ಲರ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಮತ್ತು ಫೆಡ್ಲರ್ ಟ್ರೈಬ್ಲಿನ 100 ಮಕ್ಕಳಿಗಾದರೂ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾದ ಉಪವಸತಿಯ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಇದ್ದೇವೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರ್ಟ್ ಇದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಚಯ್ಯ.—ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ರಾಮಯ್ಯನವರನ್ನು ಕಾನ್‌ಪೂರ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ವಿಧ್ಯಾವಂತರಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಲೆದರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸುಂದರಂ ಅವರನ್ನು ನೂಪರ್‌ಟೆಂಡೆಂಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ಡೆಮರ್ಡ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪ್ರಯೋಗರು ಮತ್ತು ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಗ್ಜೆಮ್‌ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಚಯ್ಯ.—ಇದು ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಖಾದಿ, ವಿಲೇಜ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ಭರವಸೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ.

ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವುದರ ಬದಲಾಗಿ ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಪ್ಪನವರೂಕೂಡ ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹರಿಜನರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಆನುಕೂಲತೆ ನೀಡಿ ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವ ಜನಾಂಗದ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸದೆ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಅವಿದ್ಯಾ ವಂತರಾಗಿಯೇ ಉಳಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಿಂದುಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾನ್ಸಲ್ ತೆಗೆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಚಯ್ಯ.—ಈ ಸಲಹೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಹೊರಬೀಳುವುದು. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳು ಇಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಮನೋಭಾವ ಇದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಜನರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ. ಹರಿಜನರು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿದ್ಯಾಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಫೆಡರಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಸೆಸ್ ಮಕ್ಕಳ ಹರಿಜನರೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಚಯ್ಯ.—ಫೆಡರಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಸೆಸ್ ಎಂದರೆ ಹರಿಜನರು ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಪ್ಪು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಫೆಡರಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಸೆಸ್ ಮತ್ತು ಫೆಡರಲ್ ಟ್ರಸ್ಟಿ ಸೇರಿರುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಜನರು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥವರು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಹರಿಜನ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಡದೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮಗೆ ಆದೇಶ ಬಂದಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಚಯ್ಯ.—ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಕೆಲೂ ಪ್ರಸಕ್ತಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಿಂದ, ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮಿಡ್-ಡೇ-ಮೀಲ್ ಒದಗಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ವರ್ಷ 23 ಎಮೆನ್ ಅಂಡ್ ಚೈಲ್ಡ್-ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನವರು 45 ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಫೆಡರಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಸೆಸ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆ ಇದೆ.

Sri J. P. SARWESH.—For the economic future of Harijans, will the Government consider the suggestion to buy lands from the landlords who have excess lands and give them to the Harijans ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಚಯ್ಯ.—ನಾವು ಎಲ್ಲೆಡೆ ರೂ ಕೂಡ ಭಾರತ ದೇಶದವರು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನನ್ನು ಅಂಥವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬಹುದು.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಜಮೀನು ಕೊಡಬಹುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಚಯ್ಯ.—ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಯಾಶ ಇದೆ. ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

Sri J. P. SARWESH.—Government should confirm the grant of the lands which are being cultivated by Harijans for the past many years.

Sri N. RACHIAH.—It goes without saying that they will get the confirmation.

ಅವರಿಗೆ ಅದರ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಜಮೀನು ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೇ ಅದನ್ನು ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಆಗಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗವರ್ನರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. 1ನೆಯ ಜನವರಿ 1957ರಿಂದ ಫೆಡರಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಸೆಸ್ ಮತ್ತು ಫೆಡರಲ್ ಟ್ರಸ್ಟಿಯವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಫೆಡರಲ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ಜಾಗಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೇ ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರಿ ರೈಟನ್ನು ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಕಷ್ಟರಾದ ಎವೇಶನ್ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಖಾಯಂ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಯೋ, ಅಗತ್ಯ ಕಂಡುಬಂದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಮೊದಲು ಭಾವಿಗಳಿಗೆ ಅದ್ವೈತ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ನೇತಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆನ್ನುವುದು, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರೂ ಕೋ ಆರ್ಡಿನೇಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಸರ್ಕಾರದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ, ಹಣದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಪ್ರೈಮರಿ, ಮಿಡಲ್ ಮತ್ತು ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಹಾನ್ಸಲ್ ಗೋಸ್ಕರ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಹರಿ

(SRI N. RACHIAH)

ಜನರ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಹರಿಜನರನ್ನು ಶೇಕಡ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಸೇರಿಸಬೇಕು, ಹರಿಜನೇತರ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—Point of order ಸ್ವಾಮಿ. ಈಗ ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಇಷ್ಟು. ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಂಥವರಿಗೆ, ಅನುಮಾನ ಬಂದಕಡೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಹರಿಜನ ಜನಾಂಗದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಾವು ಉದಾರಭಾವದಿಂದ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಉದಾರವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಉದಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ದಿವ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಅವಾಗ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ನಿರ್ದೇಶನ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕಾನೂನಿದ್ದರೂ, ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೂವು ಮುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ, ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಬಳಿ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ, ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ? ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರೂ ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರ ಏನು ಮಾಡಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ನಿನ್ನೆ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೂಡಲೆ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ಹರಿಜನರು ಪೂರ್ತಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನಾಗಿ ಕನ್‌ವರ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಟಿವ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಅವರ ಏಳಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆಂಬ ಆಶ್ವಾಸ ನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಕೋಮುಪಾರು ಭಾವನೆಯಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕಬಾಡಿವರರು ಹೇಳಿದರು. ಆರೀತಿ ಬಂದಿತಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಆ ವಿಷಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗದ ಪರಿಚಯ ನನಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಂಥಾ ದೃಷ್ಟಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಅವರೂ ಸಹ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಜ್ಞೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಅಥವಾ ಜಮೀನಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಜನಾಂಗದ

ಹಾಸ್ಟಲಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವಾಗ ಅಂದ್ರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಒಂದೇಸಮಾನಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವಾಗದೆ ಮಕ್ಕಳೂ ದೇಶದ ಮಕ್ಕಳು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಾಳಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—For want of time I am not going to allow interruptions. But the Ministers are yielding more than they are expected to. They are going beyond the time at our disposal.

Sri B. K. PUTTARAMIYA (Channapatna).—We are prepared to obey. Does it apply to that (Treasury Benches) side also?

Mr. SPEAKER.—To both.

Sri G. N. PUTTANNA.—I want some clarification.

Mr. SPEAKER.—No clarification.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ರೋ ಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಖಾತೆಗಳ ಆಡಳಿತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಬರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಗಳ ಆಡಳಿತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾತರತೆ, ಕಳವಳ, ಆಸಕ್ತಿ ಇರಬೇಕಾದುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿರುವುದೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಈ ಎರಡು ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಟೀಕೆಮಾಡಿರಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಶಾಖೆಗಳ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಚಿತ್ತ ಕಂಪನ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹಲವಾರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ನೀವು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶ. ಈಗ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಅಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಅಗಾಧವಿದೆ. ಈಗ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಅಂತಹ ಅಸಾಧಾರಣ ಕೆಲಸವೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ಸದ್ವಿಧಿಯೋಗಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಾತರವಾಗಿದೆ.

ಯೆಂದು ತಮಗೆ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿ ಬರ್ಚುಮಾಡುವಂಥ 136 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳ ಪೈಕಿ ಈ ವರ್ಷ 77 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿಧ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆ ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 56 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದ ರಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗ ಶೇಕಡ 50ಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ವಿಧ್ಯು ಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆ ವೆಚ್ಚಮಾಡು ತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಮಾನ್ಯ ಸದ ಸ್ಯರಿಗೆ ಇದೆಯೆಂಬುದು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿರುವುದ ರಿಂದಲೇ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಇತರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ತಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದರ ಬದಲು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಏನಿವೆ ಅವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಈ ಖಾತೆಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದ ಸ್ಯರು ಅರಿಯಬೇಕು. ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರಚ ನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಆಶೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಈ ಖಾತೆಗಳ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಇದತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆ. ಐದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯಮಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಡಬೇ ಕೆಂದು ಆಗಲೇ ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಕೆಲಸ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಾಕಿ ಇದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಅದು ಕಷ್ಟತಮವಾದ ಕೆಲಸ. ಆದರೂ ತತ್ಪ್ರತಿ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೂಕುಕ್ಕುಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತದೆ.

Sri T. MARIAPPA.—We will give figures at the next Budget Session.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ ಗಳೇನಿವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಧ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಇಲ್ಲ, ನಷ್ಟವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ, ಕೆ.ಪಿ.ಎಫ್. ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನೇರವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇರೀತಿಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಅನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು

ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸರೆಂಡರ್ ಎಂದು ಒಂದು ವಿಷ ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆ ಯದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರೊಸಹ ಆಡಳಿ ತದಲ್ಲಿ ನುರಿತಿರುವವರು. ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸರೆಂ ಡರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಜೂನ್‌ಬಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂಬುದು ಅವರ ಅನುಭವದ ಮಾತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ಆಶೆಯಿದ್ದರೂ ಕಾರ್ಯತಃ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ರೆವಿ ಆಕ್ಟ್ ಮೇರೆ ಮಾತ ನಾಡುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಏತಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಈ ಆಕ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದ್ದೇಶಪಟ್ಟುರು ತ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ರೂಲ್ಸ್ ತಯಾರಾಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಮಾಡಲೇಇಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಆಕ್ಟನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಮತವನ್ನೂ ತಿಳಿದು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲೆಯೇ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳೆರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಏರ್ಪಾಡು ಇದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ವಾಟರ್‌ರೇಟ್ ಬಹಳ ಕಡಮೆಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜನಾಗರದಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ವಾಟರ್‌ರೇಟಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಭೆಯ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದರು. ವಾಟರ್‌ರೇಟನ್ನು ಯಾವ ತತ್ವದಮೇರೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು, ಹೇಗೆ ವಿಧಾಯಕಮಾಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ವಾಟರ್‌ರೇಟ್ ಕಡಮೆ ಇವೆ, ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡ ಬೇಕು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ನನ ಗಂತೂ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ.

5-30 P.M.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನರಸಿಂಹನರವರು ನರಸಿಂಹ ರಾಜ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಬಹಳ ನಿಧಾ ನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕೆಲಸ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡವಾಗಿದೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದವರೂಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಈ ಕಾರ್ಯ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ನಡೆಯ ಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿವೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ 1954ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 77 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅದರ ಮಾರನೆಯ ವರ್ಷ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 53 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನೂ ಬರ್ಚುಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಗಳು ಬೇರೆ ಇವೆ. ಅವುಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭ ದೊರೆತಾಗ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಈ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇದೆ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರತಮವಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶಂಕರಪ್ಪನವರೂ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಜ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತರಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರೂ ಮತ್ತು ಅತ್ತರಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕ ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಚಾಮಯ್ಯನವರೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ನಾವು ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ತರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೊಬ್ಬರ ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಳೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾದ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಾನೀಸದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರವರು ಇಂಟರ್ ನರ್ ಅಡಿಟ್ ಸಿಸ್ಟಂನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಒಂದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಇಂಟರ್‌ನರ್ ಅಡಿಟ್‌ನ್ನು ಭದ್ರಾ ಮತ್ತು ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ಸಿಸ್ಟಂನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಹೊಂದತಕ್ಕವರ ನೀತಿ, ದಕ್ಷತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಯಾರಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೊಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ 71 ಕೋಟಿ 75 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಸತ್ಯಸಂಧರಾದಂಥ, ನೀತಿಮಂತರಾದಂಥ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದಲೂ, ದೇಶಾಭಿಮಾನದಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಮನದಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಂಥವರಿಗೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ನೀತಿ-ಧೋರಣೆಗಳೇನಿರುತ್ತವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ನೀವೇ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸೆಮಾಡುವಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ನನಗಿದೆ. ತಾವೇ ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯ. ರಸ್ತೆ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಯವರು ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ನಾಲೆಗೆ ಒಂದು ಬಂಡಾರ ಅಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥದಾಗಿ ದೆಯೆಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಈಗ ತಿಳಿಸಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಎರಡು ಸಮ

ಸ್ಯೆಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಗಂಗಾಧರನ ಒಡ್ಡು; ಮತ್ತೊಂದು ಒಡ್ಡುಗಟ್ಟ ಕೆರೆ. ಈ ಎರಡು ಕೆರೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಯಾರಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಹಳ ವ್ಯಸನಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರೇ ಬಂದಿದ್ದರೂ ನಾನು ನನ್ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಫೈಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಅವರ ಕೈಗೇ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹಾಗೆ ಯಾರಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಳಿಗೂ ಒಳಗಾಗಿಲ್ಲ. ಒಳಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯೂ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಧಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ. ಗಂಗಾಧರನ ಒಡ್ಡು-ಇದೊಂದು ಪಿಕಪ್, ಇದರ ಕೆಳಗಿರತಕ್ಕ ಅಮಾನಿಕೆರೆಯ ಬಡಾವಣೆಗೂ ಸಹ ಏಳು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜು ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಮಾನಿಕೆರೆಯ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅದರ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈ ಗಂಗಾಧರನ ಬಡ್ಡಿನ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಜಮೀನಿನಿಂದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಾಗ ನೀರು ಮುಳುಗಡಗುತ್ತದೆಂಬ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ ಬಂತು. ಆಗ ಈ ಒಡ್ಡು ಕಟ್ಟಿದರೂ ವೃಥಾ ವಾಗ ತ್ತದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸರಾಯಿತು ಆರೀತಿ ಈ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಧರ ಒಡ್ಡಿನ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಇರುವುದು 168 ಎಕರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೆಳಗಿರತಕ್ಕ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿ ಆದರೆ 28 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಮಾತ್ರ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿ ಇನ್ನು 140 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಹಾಯಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಆಗ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನೀಗ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಡೆಆಚ್ಛೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ. ಈರೀತಿ ತಡೆಆಚ್ಛೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನೇ ನಾನು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅವರ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಉಪ್ದೇಶವಿಷ್ಟೇ—ದೇಶದ ದುಡ್ಡು ಪೋಲಾಗಬಾರದೆಂಬ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನ್ನೇಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಆ ಒಡ್ಡುಗಟ್ಟ ಕೆರೆ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಇದನ್ನು ಈಗ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ, ಅವರು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿದ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿನೇಮಗಳಿಗೆ ಇದು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅವರೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದೆಂತಲೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ ಕೆಲವರು 20-25 ಜನರು ಅರ್ಜಿ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಈ ಕೆರೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಅದರ ಕೆಳಗಿನ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈಗ ಆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೊಪರೀಟಿಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಅವರೇ ಸ್ವತಃ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದುದು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆದರೆ

ಯಾವ ವಿಚಾರ ಹೇಗಿದೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದನ್ನೊ
ವಿಚಾರಿಸದೆ ವಿವೇಕವಿಲ್ಲದ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು
ತತ್ತ್ವಾಪಿ ಪ್ರಜಾಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತವಿರುವಕಡೆ ಅತಿ
ಹೇಯವಾದುದೆಂದೂ, ಆರೀತಿಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ
ವೆಂದೂ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.
ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಾರೀಖು, ಮತ್ತು ಇತರ
ಎಲ್ಲ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಸಭೆಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಸಿದ್ಧ
ನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳಾ
ಸದಸ್ಯರೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೀಗ
ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು ಇನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನೂ
ಹೇಳ ಬೇಕಾದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ|| ಆರ್. ನಾಗನಗೌಡ (ಹೊಸಪೇಟೆ).—ಹಗರಿ
ಬೊಮ್ಮನ ಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗೆ ವಿಚಾರ ಏನಾಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ. —ಅದಾಗಲೇ
ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ.

ಡಾ|| ಆರ್. ನಾಗನಗೌಡ. —ಅದಕ್ಕೆ ಹತ್ತು
ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ
ದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ. —ಆ ಕಾರಕ್ಕೆ
ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರ್ಚಾದರೆ ಅಷ್ಟೆ ನಾವು ಕೊಡುವುದು
ದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ ರಸ್ತೆಯು
ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಳವಳ, ಕಾತರತೆ ಮತ್ತು
ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗ ಅವರೂ ಮತ್ತು ಇತರ
ಸ್ನೇಹಿತರೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳ
ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ರಸ್ತೆಗಾಗಿ ನಮಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ
ದವರು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದಲ್ಲ
ವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ಅದಷ್ಟು ಪಾಗೃತ ಕೆಲಸ
ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಣವಲ್ಲದೆ
ಬಂದರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳಿಗಾಗಿ
1,86,00,000 ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಣವು
ನೈಲ್ದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬರ್ಚಮಾಡಲು ಈಗಾಗಲೇ
ಎರಡು ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡಿ ಪೋಸ್ಟಿಂಗ್
ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಶುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ. —ಬಾವನ್ನು ಬರ್ಚು
ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ. —ನಾನು ಅಂಕಿಅಂಶ
ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.
ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಅಂದಾಜು
ಪ್ರಕಾರ 4,74,36,000 ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.
ಈಗಾಗಲೇ ಶಂಕರಗುಂಡಿ ಸೇತುವೆ ಮುಗಿದಿದೆ. ಮೊಬುಕರ್, ಉಪ್ಪಂದ,
ಕರಾಣಿಪುರ ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಕೆಯಾಗಲು
ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸೇತುವೆ ಸೇತುವೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ
ಚೆಂಡರ್ ಬಂದಿದೆ. ಉಚ್ಚಲ, ತಲಪಾಡಿ ಸೇತುವೆ
ಗಳಿಗೆ ಎಸ್ಪಿ.ಮೇಟ್ರಿಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಮುಂದೆ
ಬೈಂದೂರು, ಗಂಗೊಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ
ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ ರಸ್ತೆಯು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ
ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇಳುವ ಅನುಮಾನವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.
ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri K. PUTTASWAMY. —He was asking the reason for the shortfall.

Sri H. M. CHANNABASAPPA. —There is no shortfall. ಅಂದಾಜು ಮೊಬಲಗು ಆದ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ಎಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಕೋಟಿ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. Phased programme

ನಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಬರ್ಚಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಸ್. ನಾಯಕ್. —ಇದರೊಳಗೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಇದೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ. —ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ ರಸ್ತೆಗೆ ಒಂದು ಆಣೆಯ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಇಲ್ಲ. Inland ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ನಾವೇ ಬರ್ಚಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಕಳವಳವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮದರಾಸು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನುಮಾರು 26 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ದುರಸ್ತಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು inland ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಹಳೆಯ ಸೇತುವೆಗಳು ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ ಅಂದಾಜುಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು asphalt ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವ ವರ್ಷ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ವಿಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ರಿಪೇರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದರ ಪ್ರತಿ ಶೇಕಡ 25 ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು asphaltting ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಲೋಡ್-ಸದಾಶಿವಪುರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಕಾರವಾರ, ತಾಳಗುಪ್ಪ-ಹೊನ್ನಾವರ—ಈ ಮೂರು ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ 141 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ರಾಂಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಚೊಳಚಿಗಡ ಸೇತುವೆ ಎಷ್ಟಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಂಟು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಧಾರವಾಡ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ರಸ್ತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಧಾರವಾಡ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 16 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಲ-ಬಾದಾಮಿ ರಸ್ತೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯ resurveyಮಾಡಲು 35 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. 30 ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಸೇತುವೆಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮತ್ತು asphaltting ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಈಗ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಅನೇಕವೇಳೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. Asphalttingಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫೋರ್ನಾಕ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಹೋಗುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳ ರಿಪೇರಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಧೂಳಿನಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯವುಂಟಾಗಬಾರದೆಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ asphaltting ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಟ್ಟಾಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ರಸ್ತೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಗಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕರು ತಿಳಿಸಿದರು. National Highway, State Highway, Major District Roads, other District Roads, Village Roads ಎಂದು ಐದು ರೀತಿಯ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರುಯಾರು maintain ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮಹಾಸಭೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡ್ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದನೆಮಾಡಿದಕೂಡಲೇ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ದಿಸ್ತಿಕು ಬೋರ್ಡಿನ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯ. 3,800 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅತ್ತುತ್ತಿರುವುದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮ ರಸ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾತುರತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯಾವುದು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ, ಯಾವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಡವಿದೆ ಅದನ್ನು ಆತಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸ್ಪೆಟು ಫಂಡಿನಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮೂರು ಸಾವಿರದ ಎಂಟುನೂರು ಮೈಲಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಉತ್ತಮವಾದುದು, ಇನ್ನೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ರಸ್ತೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾದ ರಸ್ತೆಗಳು ಅನೇಕ ದೇಶದಲ್ಲವೆ. ಅವೆಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಣದ ಲಿಮಿಟೇಷನ್ನಿನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಏನಾ ಮುಖ್ಯವಾದುವು ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಉತ್ತಮವಾದ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ದಿಸ್ತಿಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡಿನವೆಲ್ಲೂ ಆದ ಮೇಲೆ ಆದರಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಏನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿರೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಗಳಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯ ಬರುತ್ತದೆ ಹಾಗೆ ಬಂದಾಗ ಅದರ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ಎನ್. ಇ. ಎಸ್. ರಸ್ತೆಗಳು, ಶ್ರಮದಾನದಿಂದ ಮಾಡಿದ ರಸ್ತೆಗಳು ಇವುಗಳ ಸಾಲಾಬಾದಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾದರೂ ಯೋಗ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಲಾಬಾದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ನೂಕುವಾದ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಷಯ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು.

ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಹಿಸಿರುವುದು ನ್ಯಾಯ. ಸರ್ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರೊಗ್ರಾಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿನ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ; ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ಕಾತುರತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆರೆಗಳಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಹದಾಸೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗಿರುವುದೂ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ನೀವು ವ್ಯಾಕುಲಪಟ್ಟರೆ ಅವರು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ತಮಗೆ ಉತ್ಸಾಹ ಬಂದಿದೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—You must sympathise.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am prepared to accept all reasonable proposals particularly under Minor Irrigation schemes and I am prepared to go to any length to meet your demands.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾವು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್ ಸೇರಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದಾದ್ಯಂತ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಏನು ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಮದರಾಸಿನೊಳಗೆ, ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ, ಐದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೊಂದು ಪರ್ಸೆಂಟು ಹಣವನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 30 ಪರ್ಸೆಂಟು, ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ 26 ಪರ್ಸೆಂಟು, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ 20 ಪರ್ಸೆಂಟು, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ 19 ಪರ್ಸೆಂಟು. ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೆನಂದರೆ ಮೈಸೂರಿನವರು ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಎರಡೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ

ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 34,557 ಮೈಸರು ಕೆರೆಗಳು, 2,750 ಮೇಜರು ಕೆರೆಗಳು ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು 37,307 ಕೆರೆಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ಕಣದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಸಾವಿರ ಕೆರೆಗಳು ದುರಸ್ತಿಗತಕ್ಕವುಗಳು ಇವೆ. ಈ ಹನ್ನೊಂದು ಸಾವಿರ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ, ಪ್ರಾ.ನು ಪ್ರೋ.ಗ್ರಾಮು ಹಾಕಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಸರಕಾರದ ಅಶಯವಾಗಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ನಿರಯಾನೂ ಸೇರಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ನ.ಮಾರು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾಗಬಹುದು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರೈಸಲು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಸ್ವಲ್ಪ ಇರಿ ಗೇಷನ್ ಪ್ರೋ.ಗ್ರಾಂ ಹೊಂದಿ ವರ್ಷ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು ಈ ವರ್ಷ ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 2,154 ಕೆರೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಖಾಕಿ ಅದರ ಪೈಕಿ 975 ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ; ಮತ್ತು 362 ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಿ ಹೋಗಿದೆ. 817 ಕೆರೆಗಳ ಪ್ರೋ.ಗ್ರಾಂಗಳು, ಪ್ರಾ.ನುಗಳು, ಎಸ್.ಮೇಟುಗಳು ತಯಾರಾಗಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಸಾವಿರ ಕೆರೆಗಳ ಪೈಕಿ 2,154 ಕೆರೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬರ್ಚು ಎರಡು ಕೋಟಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಣೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹದಿನೈದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಯೂನಿಟು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಇಂಜಿನೀಯರುಗಳ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿನಗಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಲೆನ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಯಾಣಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಮೊನ್ನೆತಾನೇ ಪ್ರೋನ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋನ್ಯೂಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರತಕ್ಕ ನಿರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮೈಸರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾತುರತೆ ಇದೆ, ಆಪ್ತೇ ಅಲ್ಲ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದ ಕೆರೆ, ಬಾಂಡಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಕಾತುರತೆಯಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರಿಗೆ ಕೆರೆಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸು ಇದೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿತಾಪ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳು ಕಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದೆಯೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ.

ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಆಗಿರಬೇಕೇ ವಿನಾ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾತುರತೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ವ.ನಗಾಣಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ವಿನಯದಿಂದ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಟೀಕೆ ಮಾಜೋಣ ಎಂದು ಮಾಡಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ನಮಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವವರು ಪರಮಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ ನವರು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಪರಮಮಿತ್ರರು ಎಂದರೆ ಏನು “ಸಿಗ್ನಿಫಿಕೆನ್ಸ್” ಸ್ವಾಮೀ (ನಗು).

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಬೋರ್ಡು ಪ್ರೆಸಿ ಡೆಂಟರುಗಳಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾರ್ತ್ ಕೆನಾಲ್ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಡಿವಿಜನ್ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಡಿವಿಜನ್, ಈ ಎರಡು ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಲ್ಲೇ 279 ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸ ಪ್ರೋ.ಗ್ರಾಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಪೈಕಿ 190 ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಯಾವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬನ್ನಿ. 190 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. 109 ಕೆರೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಪೂರೈಸಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋಯುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಏನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಒಂದುಮೇಳೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ. ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಒಂದು ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆದೂ ಬರೆದೂ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗೂರುಗಳವರು ಇರುವ ಕಾನ್ ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆಷಿಯಲ್ಲಿ ಆರವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬರ್ಚುಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಕೆಲಸ ಪುರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಅಣೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ಪುರುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಎವರಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನಾಳೆ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. What about North Canara district ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I invite the Hon'ble Member to my chamber and I can place all the facts before him. If there is any lapse I will certainly look into it.

6 P.M.

ಈ ವರ್ಷ ಒಟ್ಟು ಬರ್ಚಾದ್ದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಮೈಸರು ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಿಂದ

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು NES ನಿಂದ, ಎರಡು ನಾರ್ಮಲ್ ಪ್ರಾನ್ಸ್ ನಿಂದ ಮೂರು special minor irrigation within the plan ನಿಂದ, ಕೊನೆಯದಾಗಿ normal budget provision outside the plan ನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಈ ರೀತಿಯ ರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ pool ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು NES ಮತ್ತು CD ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಿರುವುದು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವುದು—ನಾರ್ಮಲ್ ಪ್ರಾನ್ಸ್ ನಿಂದ 250 ಲಕ್ಷ, ಸ್ಟೇಷರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾನ್ಸ್ ನಿಂದ 360 ಲಕ್ಷ, CD ಮತ್ತು NES ನಿಂದ 240 ಲಕ್ಷ—ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಟ್ಟು 850 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಗೆ ಹಣದ ಅಭಾವವಿರುವುದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹುರುಪಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸನಿಂತಿರುವುದು ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, Plan allotment ಕಡಮೆಯಾದುದು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಡದೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಒಂದು ಪೈತಿಪ್ಪುವೆಂದರೆ, ಶೇಕಡ 25 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಉಳಿದ ಭಾಗವನ್ನು loan ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಏಪ್ರಿಲ್ ಒದಗಿಸಿದ್ದಿರಿ, ಏಪ್ರಿಲ್ ಬರ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಬಹುದು. ಈ ವರ್ಷ ಒಟ್ಟು 186.20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಪೈಕಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ವರೆಗೆ 63 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಲ್ಲಂದೇಗೆ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು—ಒಟ್ಟು 103 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರ್ಚಾಗಿವೆ. I am very happy to make this statement. ಇನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಬಹುಭಾಗ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾವು ರೋಪವೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ದೋಷ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ನಿಧಾನ ನಡೆದಿಲ್ಲ; ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತೇವೆ. ವೊದರಾದರೂ ಶೇಕಡ ಮೂರರಂತೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಡುಪುರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ arid area ಗಳೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಂದರೂ ಸಾಕೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದೇನೆಂದರೆ, ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಎಗ್ರಿಕ್ಯೂಚರ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೆ 10,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೆ 25,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ, ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗಿನ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಅಷ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕ್ರೀಮುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ

ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಮಗಿರುವುದು ಒಂದೇ ಕಷ್ಟ. ಎಗ್ರಿಕ್ಯೂಚರ್ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ ಒದಗಿಯಿರುತ್ತಾ ಮತ್ತು ಸೂಪರ್ವೈಸರ್‌ಗಳ ಅದರಲ್ಲೂ ಅನುಭವಪಡೆದಿರುವವರ ಅಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅನುಭವಸ್ವರೂ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಅವರನ್ನು ಅನುಭವಸ್ವರೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅನುಭವಸ್ವರನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇವತ್ತು ಕೆರೆಕಟ್ಟಿದರೆ ನಾಳೆಯೇ ಒಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ರೀ-ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನು ಸಲಹೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಈಗಾಗಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. Functional basis ಬಿಟ್ಟು Territorial basis ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇತರವೆನ್ನೇಗೇಷನ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ; ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಂಥ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ಆಪ್ತ ಹೊರಡಿಸಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಬೇಗ ಆ ಆರ್ಡರನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವವರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾಗಿವೆಯೋ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ.

ಇನ್ನು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ 300 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಪೈಕಿ 263 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಬರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಲಿನ ಆಪ್ರಿಲ್ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೂ ಬರ್ಚುಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾಕ್ಕೆ 104 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ 82 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರ್ಚಾಗಿವೆ. ವರ್ಷದ ಆಪ್ರಿಲ್ ವೇಳೆಗೆ 123 ಲಕ್ಷದ ವರೆಗೂ ಬರ್ಚುಮಾಡುವ ಧೈರ್ಯವಿದೆ. ಘಟಪ್ರಭಾಕ್ಕೆ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಈಗ ಜನವರಿ ವರೆಗೆ 32 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡಿದೆ. ಒಟ್ಟು 48 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡುವ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 26 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರ್ಚುಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಘಟಪ್ರಭಾ ಒಂದನೆಯ ಸ್ಟೇಜ್ 145 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲಸ ಆಗಿಹೋಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಕೋಟಿ, 70 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ 1,78,000 ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಇದೆ. ಎರಡನೆಯ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ 44ನೆಯ ಮೈಲಿಯಿಂದ 73ನೆಯ ಮೈಲಿವರೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಕೆಲಸ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿದೆ ಹಿಡಕರ್ ರಿಸರ್ವಾಯರ್ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು ಎಂದು ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಲೇಔಟ್‌ವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಹಿಡಕರ್ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಬೇಕು

ಎರಡು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಪೂರ್ತಿ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಸೆ ಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಕೆಟಿನ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ಎಸ್. ಟಿ. ಎ. ಸಿ. ಯವರು ಸ್ಕೆಟನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಸಿ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಸಿ. ಯವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕಾತರತೆಯಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಚಿಕ್ಕಕರ್ ಕ್ರಿಯರನ್, ಅಮ್ರೇಸಿಂಹಪುರ ಕ್ರಿಯರನ್ ಸರ್ಕುಲೇಟ್ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೂತರು ನೀವು ನುಮ್ಮನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಲಪ್ರಭಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತೀವ್ರವಾದಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಮೂರು ಕೋಟಿ ಐವತ್ತೈದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. ಸಿ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಸಿ. ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕು, ಎನ್ನುವ ತಕ್ಕಂಥಾ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣವೇ ಲೋಕಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆ. ನೀಕ್ಷಿಸಿದ ಕೆಲಸವೂ ಮುಂಚೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಕೆಟ ಸೆಟರ್ ಆಗಿದೆ. ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನವಿಲು ತೀರದ ಬಳಿ ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಪೂರ್ವ ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಷನ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದ್ದರೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡೋಣ. ಕಂಪ್ಯಾರಿಟಿವ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಬಹುದು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೂ ನೀವೂ ಕಲೆತು ಏನಾದರೂ ಮಾಡೋಣ. ಅದೇನೂ ದೊಡ್ಡ ಮಾತಲ್ಲ.

ಮುಂದಿನ ತ್ರೈಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಾತರರಾಗಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾದಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಲು ತಕ್ಕ ಪ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ, ವರ್ ಇನ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್, ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ನೌಕರರ ಪೋಸ್ಟಿಂಗನ್ನು ನಾಳೆಯೇ ನಾಳೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಪ್ಪರ್ ಕ್ಯಾಡ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ವೆ ಆಗಿ, ಪ್ರಾನ್, ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿದೆ. ಅದು ನನ್ನ ಹಸ್ತಗತವಾಗಿದೆ. ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಇನ್ನೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಯುಗ ನಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ತ್ರೈಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೇಮಾವತಿಯ ಒಂದು ಜಲಾಶಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಸೇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಪ್ರಯಾಶಯಿಂದ

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ಈಗ ಅಂದಾಜನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಷನರ ವಿವರಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ತ್ರೈಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಇದನ್ನು ಕೂಡಸಿದ್ದುಮಾಡಿ ಇದುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಭೀಮ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ನದಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶರಾವತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಳವಳ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು. ಅದು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಆಸಕ್ತಿ—ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು—ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ, ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಏನು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಎರಡು ಕೋಟಿ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಶರಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇದರ ಪೈಕಿ ಈಗಾಗಲೇ, ಜನವರಿಯವರೆಗೆ, ಒಂದುಕೋಟಿ 74 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಎಂದರೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಎರಡು ಕೋಟಿ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್‌ನ್ನು ಬಿಲ್ಡ್‌ಆಪ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ನಾವು ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಿಂದ ಹೋಗಬೇಕು. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏರ್ಪಾಡು ಆಗಿದೆ. ಚಿಂಪೋ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಭರ್ ಎಂಬ ಹೊರಲುಹೋಗಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ.

ಈ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಮಾರ್ಚ್ ಅಪ್ರಿಲ್ ವೇಳೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. 1959-60 ಕ್ಕೆ ಐದು ಕೋಟಿ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. 1960-61 ಕ್ಕೆ ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುವುದು ಎಂದು ಇದೆ. 1961-62 ಕ್ಕೂ ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. 1962-63 ನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಕು. ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ 31ಕ್ಕೆ ಸ್ವಿಡ್‌ಆನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಡಿಸೆಂಬರ್ 31ನೆಯ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಇವತ್ತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಈಗಿನಿಂದ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೋ ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಕಟ್ಟಾಜ್ಜೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಮುಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಶೆ ಇದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಇಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಹೊಂದಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಉಳಿಯುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಭುಜಕ್ಕೆ ಭುಜ ಕೊಟ್ಟು ದೊಂದಲೇ ಉತ್ತೇಜನಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ. 51 ರಷ್ಟು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೇ ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಂಥ ಶರಾವತಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಘಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಎಡಗಡೆ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳು ವಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇಕಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಜರಾಶಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಂಥಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರೈಯಾರಿಟಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದಾದಮೇಲೆ ಬಾರಾಪೋಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು ತಯಾರಾಗಿವೆ ಜರಾಶಯಗಳನ್ನು ತ್ವರೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಕಾಳೀನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ರಫ್ ನರ್ವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ 591 ಸಾವಿರ ಕಿಲೋವಾಟ್ಸ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಬಹುದು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಎಡದಂಡೆ ಹೆಚ್ಚೂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಬಾರಾಪೋಲೆ, ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ, ಕಾಳೀನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಶರಾವತಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು.

ಇನ್ನು ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ವಿಷಯ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಜರಾಶಯಗಳೇನಿವೆ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಜರಾಶಯಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳ ಕೆಳಗೆ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸತ್ಯ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಜನಗಳು ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದ ಕೆಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸದೇ ಇರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಈಗಲೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಅಜ್ಞೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದಾಜು ಬಂದಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಶರಾವತಿ ಜರಾಶಯದ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಷ್ಟು ಕಾತರತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೋ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಆಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನು ಜನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಏನೇನು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಜೊರೆಕೊಡಬಹುದೋ ಅದನ್ನು ಲಾ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜರಾಶಯದ ಕೆಳಗೆ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಬಹುತೇಕ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯ

ಬೇಕು. ಮುನ್ಸಾಗಿಪೇಟೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲಸ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತ ಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ತರಹದಲ್ಲಾದರೂ ಮಾನವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಮೇಲೆ ಜನಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ನಾನು ತತ್ಯಶಃ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಂತುಷ್ಟಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ. ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ ಮತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳ, ಭಯ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೆಷಿಲಿಸ್ಟರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ನಾಗನಗೌಡರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿದಿವಸವೂ ನನಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸಿವ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಕ್ತಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಆತುರವಾಗಿವೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ದೇವರು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದುಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚರೂಪವು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಕಷ್ಟತಮವಾದ ಕೆಲಸವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಹೇಳಿದರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. There is nothing which is impossible. It only requires mind and will. The will and mind being there automatically things will be got done.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಎರೆಕ್ಟಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಆ ಬೋರ್ಡಿನ ವರದಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಯಾವ ವಿಷಯ ಕೇಳಿದರೂ ಮಾಹಿತಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಸ್ವಲ್ಪ ರೋಷದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

Sri B. D. JATTI (Chief Minister).—That report will be discussed on the floor of this House.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಇನ್ನು ಲಂಚ ನಿರೋಧ ಚಳುವಳಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಇದೆಯೆಂದು ಈಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮಾಯ ಮಂತ್ರ ಮಾಡಿ ಸದಸ್ಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೇನೂ ನಾವಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿರಾಕರಿಸಿ. ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನಡೆಯುವ ಕೆಲಸ. ಅದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾದ ಕೆಲಸ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿ. ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಯಲ್ಲಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಲು ಹೋದಾಗ 28 ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಸೇಲ್ವೆಟ್ವಾಕ್ಸ್ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇರ್ಲೆಂಡ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟರಿಗೋಸ್ತರ ಒಂದೊಂದು ಅರ್ಜಿಗೆ 10—15—20 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—31ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ವರೆಗೂ ಅವಧಿಯನ್ನು ಎಕ್ಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. I am giving you facts and figures. The Hon'ble Member will please excuse me. I cannot give answers to all details. ಈ 11 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ 30 ಕೇಸುಗಳನ್ನು trap ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪೈಕಿ ಎರಡು ಗೆಜೆಟ್ ; 28 ನಾನ್-ಗೆಜೆಟ್. ಇದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಟ್ರಾಪ್ ಮಾಡಿ ಹಿಡಿದುಹಾಕಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ 11 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಸುಮಾರು 240 ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಾನ್ ಕೇಸುಗಳಾಗಿವೆ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಅಪ್ಪು ಜನಗಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಈ ಕೇಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕೇಸುಗಳು ಪೂರ್ವ ಅದರೆ ಶಿಕ್ಷಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ 58 ಜನಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ವಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪಿತಸ್ತರು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಉಗ್ರ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

A MEMBER.—He must be sent to gallows.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If it is an offence for which the offender deserves to be sent to gallows, we will have no objection to do that.

Sri G. N. PUTTANNA.—Most of the people punished are poor people.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರು, ಚಿಕ್ಕವರು ಎಂಬ ಭೇದಭಾವವೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನಗಳು, ಸುಳ್ಳುತನಗಳು, ಲಂಚಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೋ, ಅಂಥವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸಹಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಈ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿರೂ ಸಹ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

6-30 P. M.

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಸಹಾಯಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತುಂಬ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ನೀವೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದೇವರು ನಿಮಗೂ ನಮಗೂ ಕೊಡಬೇಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆದಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕು, ಲಂಚಗೊಳಿತನ ನಿರ್ಮೂಲನಗಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸೋಲಮಾರಿ ತನ ಏನಿದೆ ಯಾರಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಅದು ಇದ್ದುಪಕ್ಷಕ್ಕೆ

ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿಗೂ ಕೂಡ ಫಾರ್‌ಪ್ರೀಟ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸಿಮೆಂಟ್ ಚೀಲಗಳ ಕಥೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈಗ ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಆಗಲಿ ಅಂಥ ಅನಾಚಾರಗಳು ನಡೆದದ್ದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಅಂಥವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಲಹಾಕಲೇಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಆದಳಿತದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವಂತೆ, ದಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂಬ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಲು ನಾವೂ ನೀವೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ದಡಿಯೋಣ. ನಾನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಈವರೆಗೆ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಏಕಾಏಕಿ ಪ್ರಾಯದಿಂದ ಈ ಒಡ್ಡಟ್ಟನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೇಂಬ ಆಕೆ ನನಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಬಿಟ್ಟೆನು.

*ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾಮ್ ಗಣಮುಖಿ (ವಿದ್ಯಾಭಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಉಚಿತವಾದಂಥ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 19,827 ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ನಾವು ಇನ್ನೂ 2,000ಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ನಾವು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದಿರುವ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಚಾಲ್ತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 1959-60ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅದರ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 1960-61ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾವಿರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಹೀಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 300 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ನಮಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನೀಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮಗಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಸಲಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ ಸದಸ್ಯರು ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ 1959-60ನೆಯ ಸಾಲಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮತ್ತು ಹೈಸ್ಕೂಲು ತರಗತಿಗಳಿಲ್ಲಾ ಸೇರಿದಂತೆ ಶಾಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳೆಲ್ಲ ಪದವೀಧರರು. ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವು ಬಹಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದರ್ಜೆಯದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ

(ಶ್ರೀ ಆಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ)

ತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಾ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿಯಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಫೀಯನ್ನು ಲೆವಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊರತು ಇನ್ನುಳಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಮುಖಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊರೆಯನ್ನಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಒಟ್ಟು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 5,090 ಮಿಡ್ಲ್‌ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ. ನಾವು ಇನ್ನೂ 1,178 ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚದರ ಮೈಲಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದೊಳಗೊಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯನ್ನೂ, ಮೂರು ಚದರ ಮೈಲಿಗಳಿಂದ ಐದು ಚದರ ಮೈಲಿಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದೊಳಗೊಂದು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯನ್ನೂ, ಐದರಿಂದ ಎಂಟು ಚದರ ಮೈಲಿಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನೂ ತೆರೆಯತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರ್ವೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 300 ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಯಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಗುದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಹಾಗೆ 300 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಿರುತ್ತವೋ ಅಂಥ ಕಡೆ ಎರಡರೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಾದರೂ ಇರುವಂತೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಎರಡು ಚದರ ಮೈಲಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದೊಳಗೆ ಎರಡು ಕಡೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಮಂಜೂನೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಪಾಠಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆಯೂ, ನಂಜೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಪಾಠಪ್ರವಚನಗಳು ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಇಂಥ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ನಹ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಒತ್ತಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ನಹ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈಗಾಗಲೇ ಒತ್ತಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ 800 ಜನ ತರಬೇತು ಹೊಂದಿದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 200 ಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ನೂರು ಶಿಕ್ಷಣಪಡೆದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಒದಗಿದಂತೆಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಒತ್ತಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತುಕೊಟ್ಟ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಆದಕಾರಣ ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಒತ್ತಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಅಂಥದರಿಗೆ ಅವಕಾಶ

ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಐದರಿಂದ ಎಂಟು ಮೈಲಿಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೊಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲರಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೇವಲ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಖಾಸಗಿ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ಯಾಸಿನ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಹೆಂಗಳರನ್ನು ಶಾಲಾ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರುಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ರೇಂಜಿನ ಲೆವೆಲ್ಲನ್ನರ ಬೇಕೇ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೆವೆಲ್ಲನ್ನರ ಬೇಕೇ, ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವೆಲ್ಲನ್ನರ ಬೇಕೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಶ್ರೀವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗ ಅವರು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ಸ್ ಜನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ಸ್ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ರೇಂಜ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಅಥವಾ ಡಿ.ಇ.ಒ. ಇರಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಡಿ.ಡಿ.ಐ.ಎ. ಇರಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಪೊಬ್ಬೆಪ್ಪನರಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ರೆಕೂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಡಿ.ಡಿ.ಐ.ಎ. ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನೂತನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

Sri J. B. MALLARADHYA. — Mysore has already taken the lead in the matter of appointment of D.E.O.'s.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI. — There is one D.E.O. That is not enough. ಒಬ್ಬರೇ D.E.O ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ಎಂದು ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಮೇಲೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಬೇಕು ಎಂದು ವಿಷಯ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಅಟ್ಟಾಚ್ ಆಗಿದೆ.

Sri J. B. MALLARADHYA. — May I say that is not possible at all? We cannot have a stadium in the Central College Cricket pavilion. The application is pending since 6 years to give us land. In the city like Bangalore, the Cricket Ground of Central College is not enough. We cannot bank on their generosity too much any longer.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI. — I can only submit that if it is not possible to improve the stadium then we may think of an alternative. We do not know what outlay we have to incur on that stadium because we are already in a tight corner.

Sri J. B. MALLARADHYA. — We do not want any money from you. We want a free site. I have Rs. 2 lakhs.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI. — If that is so, we will certainly consider it.

Sri B. VAIKUNTA BALIGA (Mangalore I).—May we expect the grant before the Assembly sitting is over? Will it fructify before the Assembly session is over?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—We are engaged here and I do not know whether we will have the necessary time to look into it. If Sri Mallaradhy is kind enough to come and see the site and if the site is at the disposal of the Government, we will consider.

Sri J. B. MALLARADHYA.—The Minister for Education, the Minister for Public Works and Finance Minister, if they spare half an hour, we will show the place and the whole of India is looking towards Bangalore for a stadium. In fact, we can make money out of it. The Government is giving as much money as we collect. We have collected two lakhs of rupees. That gentleman may divert it to charities. I want you to take that opportunity.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—We will look into the proposal.

A MEMBER.—Is it not Yuvaraja Memorial Fund?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—That is Sports Fund.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ ಕೌಜಲ್ಗಿಯವರು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಬೊಂಬಾಯಿ ವಿರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಬಲಿಂಗಿ ಗೋಸ್ವರ ಹಾ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಾಗಿ ಏನು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹೋದವರ್ಷ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ 64 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಬಡ್ತಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಒದಗಿಸಿತ್ತು. ಬಡ್ತಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಇದ್ದು ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದೆ. This amount was not expected to lapse because it was at the disposal of the School Board and it will be credited to the Primary Education Fund.

Sri H. V. KOUJALGI (Sampagaon I).—There is less progress made then.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Anyhow in September we have provided 4.64 lakhs. In the month of December, the Hon'ble Member and others requested me to give more amount. I have requested the Finance Minister accordingly.

ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದಾರೆ. ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಡೀ

ಸ್ಕೀಮಿಗೆ ಮಾದರೀಕು ಎಂದು ನಾನು ಮತ್ತು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರವರು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಐದು ಲಕ್ಷ ಇದ್ದುದನ್ನು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ ಬಡ್ತಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದೆ. ಒಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಐದು ಲಕ್ಷದ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮ್ ಮಾಡಿ, ದೊಡ್ಡ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಸ್ಕೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೋಬಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 40 ಸಾವಿರ 50 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹಾಸ್ಟಲ್ ಮಾಡಿ 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕು, 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನರು ಕೊಡಬೇಕು, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಇಡೀ ಜನತೆಗೆ ಆಗಬೇಕು, ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಸ್ಕೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟು ಸ್ಕೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇಪ್ಪರಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್ (ಹದಗಲ).—ಹಾಸ್ಟಲು ಗಳಿಗಾಗಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ಜೂನ್ 1958ರಿಂದ ಫಿಬ್ರವರಿ 1959ರ ವರೆಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಶ್ರೀ ಕೌಜಲ್ಗಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾಮಿಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ನೆನಪು ಇಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಆ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆಮೇಲೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಗೋಸ್ವರ ಈ ವರ್ಷ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು 4.64 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ರೀಫರ್‌ಗನ್ಯುಜೇಷನ್ ಆದಮೇಲೆ 1957-58ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿದ್ದು. 1958-59ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ 13.4 ಲಕ್ಷವನ್ನು 1959-60ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ವಿರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ವಿರಿಯಾದಲ್ಲಿ 3.9 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರೀ ಗ್ರಾಂಟು ಇದೆ. ಇಂದಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಟಿನವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ ಕಡಮೆಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ (ಚಾಮರಾಜನಗರ - ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಟಿನವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಟಿನವರಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಟಿನವರಿಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ 13.6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದೆ. ಎರಡು

(ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.)

ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್ ಮೈನೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಫೆಡ್‌ಯರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಿನವರಿಗೂ ಮತ್ತು 3.9 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಫೆಡ್‌ಯರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಿನವರಿಗೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—22 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಡ್ಡೆ ಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಡ್ಸ್ ಇವೆ. ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಹಣ ನಾವು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಒಂದು ವಿಷಯ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಂಟು ಕೋಟಿ 32 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಎಂಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. Revised estimate ನಲ್ಲಿ normal expenditure ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಎರಡು ಕೋಟಿ 75 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ development expenditure ಎಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೋಲವರ್ಷ 50 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ 65 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಖರ್ಚಾಗುವ ಹಣ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಅದರೂ ಕೂಡ ಮಾರ್ಚ್ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ಇನ್ನೂ ಖರ್ಚು ಬೇಕು. ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ accounts ಬಂದಿಲ್ಲ. 275 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ 175 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಬೇಕು. ತಾವು ತಾವು ಜಾಗರಿದೆ. ತಾವು ಕೇಳಬಹುದು, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು. ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಕೆಲವುಕಡೆ ಸ್ಟೆಟು ಇಲ್ಲ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ, equipment ಇಲ್ಲ. ನಾನು ತುಮಕೂರಿಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಹೋಗಿ ಬಂದೆ. ಕೆಲವು ಎಂ.ಪಿ.ಗಳು ಈಗ ನೋಡುವ ಸ್ಟೆಟ್ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ, ಅದು ಬೇಡ. ಎಂಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಆ ಸ್ಟೆಟಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕಟ್ಟುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಟೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿಯವರಿಂದ ಸ್ಟೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಅಕ್ವಿಸಿಷನ್ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಕಾಲೇಜು ಸ್ಟೆಟಿನ ಎದುರಿಗಿರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳದೊಳಗೆ ಇರುವ ಕೃಷಿನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಟೆಟ್ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸ್ಟೆಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅಕ್ವಿಸಿಷನ್ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಕ್ವಿಸಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರೂಲ್ಸ್ ವಗೈರೆ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮ್ಮನೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ.

ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸ್ಟೆಟ್ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ, ಆ ಸ್ಟೆಟ್ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಇದ್ದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಯಲ್ಲೂ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ನಾವು ನೋಡುವಲ್ಲಿ equipment ವಗೈರೆ S.P.C. ಕಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ Foreign Exchange ಬೇಕು. ಅವರು standard rate ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು 25 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದರೆ S.P.C ಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, Technical Education Councilಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೆಲವು private institutions ಎಂದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ National Institute of Engineering, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ B.M.S College of Engineering-ಹೀಗೆ ಇವೆ. B.M.S. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾವೇನೋ ಬಡ್ಡೆ ಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು objection ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನ Institute of Engineering, ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಶೇರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಧ್ವಾ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಹಣ ಏಕೆ ಖರ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಾವು ಅವರ ಬಾಯೊಳಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ technical education ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. Recurring expenditure ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 12 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬಡ್ಡೆ ಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಎಂಟುತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ recurring expenditureನಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ. Equipment ಪೂರ್ಣ ಬಂದಿಲ್ಲದಾದ್ದರಿಂದ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಣಿಪಾಲ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ 2.5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಅಡ್ವಾನ್ಸಾಗಿ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಶೇರ್ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡದೆ ನಾವು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ lapse ಆಗುವುದಕ್ಕಿಂತ there were reasonable grounds not to release the amount.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಗೌಡ(ಶ್ರೀ ವಣಿಬೆಳಗೋಳ).—ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri Y. VEERAPPA.—It is not under scrutiny. Government have already collected Rs. two lakhs ; they are going to collect Rupees eight lakhs more.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—That is a fact. But whether we can open it next year only is the question, because the Government of India have to agree. 50 per cent of the grant will come from the Government of India.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ಕೋಟಾ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. 1959-60ರಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ private institutions ಎಷ್ಟಿದೆ, ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಅಥವಾ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ್, ಇವು ಕೆಲವು ಪರಶುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಣ ವನ್ನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಗಳಲ್ಲಿ 32 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ 15 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ 16 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ ಆದಳತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ General Education ಬಾಬನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಲ್ಲಿ 65 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 85 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು revision of pay scales ದಸೆಯಿಂದ ಇದೆ. ಅಲೋಕೇಷನ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪೆಂಟ್‌ಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಂದು ಹೊಸ ಸೇಲಿಗಳಲ್ಲಿ fix ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಹಣ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಪ್ರೈಮರಿ ಮತ್ತು ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ? ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? 1958-59ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೆರೆದಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲರಾ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—400 single teacher schools ಕೆಲವೊಂದು backward areasಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೋಲಾರ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಬಿದರಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಈ ಫಿಗರ್ಸ್ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

7 P.M.

ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. Construction of Buildings ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೂ ಮತ್ತು P.W.D. Minister'ವರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ನಾವೇನೋ ಮಂಜೂರುಮಾಡು ತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು Execute ಮಾಡುವವರು. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಶಾಖೆಯವರು ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ನಾವೂ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I suggest constitution of separate Division for school buildings. I think the Public Works Minister should constitute a separate Division for the construction of school building throughout the State.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಯವರು ಮಾಡ ಬಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಸರ್ವೆಡೀವಿಷನ್ನಾದರೂ ತೆರೆದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I appreciate the anxiety of the Hon'ble Member to see that School buildings are expeditiously constructed. Whether it is done by a separate unit or Public Works unit is a matter with which members are not concerned. I could assure this much that we will see that the lacuna is plugged and that the school buildings, hospital buildings and buildings of other departments are very expeditiously constructed.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಇದರಿಂದ construction of buildings ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ lapses ಆಗಿವೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖರ್ಚನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಶಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡಿ ಒಂದು Separate Division ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—I rise to a point of order. Just now the Public Works Minister said that the members are not concerned with this affair. May I know whether it is a proper word to be used by the Minister.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is not a point of order.

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—I want a ruling on this.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆರೀತಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—He has said that the members are not concerned with it.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—He said it is not the concern of the members. Then why are we here?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆ. ನಮಗೂಕೂಡ ಸಹಕಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೂಕೂಡ ಈ ಬಿಲ್ಡಿಂಗುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಖೋತ್ (ಸಾದಗಲ).—ರಿಜಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಸಿಲಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ Religious Instruction ಇಲ್ಲ. Moral, Social ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೃತಿಗಳು Historyಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. Religious instructionಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

Sri B. G. KHOT.—What about Residential High Schools?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Government Policy is not to open those schools unless it is a backward area and the people are not forthcoming.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—In view of the heavy burden on Education we had suggested two Directorates, one for the primary education and another for college education.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—That subject is before the Government and we are shortly going to take a decision to separate college education from primary education.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ವೇಳೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತನಾಡದೆ ನನ್ನ ಶಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಒಂದು ರೂಪರೇಖೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಿಡ್ಡೆಟ್ಟಿನ ಡಿಮಾಂಡುಗಳು ಬಂದಾಗ Itemwise ಅಗಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದು, ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 1959-60, 1960-61ನೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರನೇ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಭದ್ರವಾದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾವು ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಾಧಾರಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳಿದ್ದವು, ಮುಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸುಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮೂರನೇ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮುಟ್ಟುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಾವೆಲ್ಲ ಕರೆತು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಯಾವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಒದಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಪಡಿಸಬಯಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ ಚಾಕುಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತೈರೂವರೆ ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ Horticulture, Fisheries ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಲು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಾಗಬಹುದೋ ಎಂದು ಅಂತಹವುಗಳ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರವರು ನಾವು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಬ ಬಗ್ಗೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾನಿಂಗು ಕಮಿಷನ್ನಿನಿಂದ ಪುನಃ allot ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳಿಗೆ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕೊರತೆಬಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದು ಖರ್ಚುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ, ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಿಸರ್ಚ್ ನಡೆಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದಂಥಾ ಉತ್ತಮ ತೆರದ ಬೀಜಗಳು ಯಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇದುವರೆಗೆ 30 ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದರೂ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವು ಕೇವಲ Experimental ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳಂತಿವೆ. ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡುವ ಸಾಧನಸಲಕರಣೆಗಳು ಅವುಗಳೆಲ್ಲ. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲೇ ರಿಸರ್ಚ್‌ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಕೂಡ ಜಾರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಪರಿಶೋಧನೆಗಳ ಫಲ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ದೊರಕಬೇಕಾದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಯನ್ನೂ ಬಡಾವಣೆ ಮಾಡುವುದೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಈಗಿರುವ ಎರಡು ಕಾಲೇಜುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲೇಜಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಮಕ್ಕಳು ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗಿರುವ ಐದಾರು ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಐದಾರು ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವೇರಿ ಪಶುವೈದ್ಯದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ನಮ್ಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. 25 ಸಾವಿರ ದನಗಳಿರುವ ಕಡೆ ಒಂದು ದನಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೇರ್ಪಡಿಸಿ ಒಬ್ಬ ವೆಟರಿನರಿ ಸರ್ಜನ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಸ್ಕಾಕಮನ್‌ನ್ನು ಇದ್ದಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಸ್ಕಾಕಮೆ ಇದ್ದಬೇಕಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕಾಂಪೌಂಡರ್ ಇಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ

ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಸ್ವಾತ್ಮ ಮೇಗಳನ್ನು ಡೇಪತ್ 1:0 ಜನರನ್ನು ತರಬೇತು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ 200 ಜನರನ್ನು ತರಬೇತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಫಾರಸ್ತ್ ಇಲಾಖೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಹೊದಿಸಲು ಐದು ಜನರನ್ನು ಅನಿಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಜನರೇ ಸುಯಾದವರಿಲ್ಲದೆ ಎರಡು ಜನರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚುನಾಯಿಸಿ ಹೆಕರಾಡೂರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆವು. ಹಾಗೆಯೇ ಕಳೆದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಫಾರಸ್ತ್ ಗಳ ಮತ್ತು ರೇಂಜರುಗಳ ನಂಜು ಕಡಮೆಯಿರುವುದರಿಂದ, ಕೊಡುಮತ್ತೂರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ತರಬೇತು ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸುಧಾರಣೆಯೆಂದರೆ. ಭೂಮಿಯ ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗದಂತೆ ಅದರ ಫಲವತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ Soil conservation activities ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದು. ರಾಯಚೂರು, ಬಿಜಾಪುರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಭೂಮಿಯ ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೇ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಧಾದ್ದು ಹೋಗಿ 50 ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೆರೆಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಹೀಗೆ Soil conservation Activitiesನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ವರ್ಗವೊಂದನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು Extension ಸ್ಕ್ರೀಮುಗಳೂ ತಯಾರಾಗಲಿವೆ.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Is the Hon'ble Minister giving a treatise on Agriculture now?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೀಗೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಧೇಯ ಗೋರಣ್ಣೆ ಸುನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಆ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ತಿಳಿಸಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ದಿ ಸ್ಕಾಂಡ್ ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆಂದು ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಎಕ್ಸ್ಟೆಂಷನ್ ಸ್ಕ್ರೀಮುಗಳ ಪೈಕಿ 152 ಸ್ಕ್ರೀಮುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಅಮೇಲೆ ಗೊಬ್ಬರ, ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ದನಗಳ ತಳಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಉತ್ತಮ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಕೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

DR. R. NAGAN GOWDA.—Are you able to get enough fertilizers this year?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಎರಡು-ಮೂರು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣ, ನೀವು ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಈಗ ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ. ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಕೂಡ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ 3,000 ಟನ್ಗಳಷ್ಟು ಶೇಖರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮೊನ್ನೆ ಭದ್ರಾವತಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗಿ ಬಂದೆ. ನನಗೀಗ ಪತ್ರಬಂದಿದೆ.

15ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಯಾವಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕೇಳುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಂಚಿಕೊಡುವ ತೀರ್ಮಾನ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—When are you going to stop the supply of iron? ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಗರಾದೆಗಳನ್ನೂ, ರೈಲ್ವೆ ಕಂಬಗಳನ್ನೂ, ಗುಳಗಳನ್ನೂ ಯಾವಾಗ ಸಪ್ಲೈಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಫೀಸೇಲ್ ಯಾವಾಗ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಮಗೆ 700 ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಣ ಸ್ವಾಪ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಯಾವಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸ್ವಾಪ್ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಪ್ಯಾಗನ್ ಲೋಡಿನಷ್ಟು ಆಗದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅರ್ಧ ಪಾಗನ್ ಲೋಡ್ ಇದ್ದರೆ, ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಕಡಮೆ ಇದ್ದಾಗ ಗರಾದೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾಪ್ ಮಾಲು ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಭದ್ರಾವತಿಗೆ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಮಾಲನ್ನು ಭದ್ರಾವತಿಯಿಂದ ಎಕ್ಸ್ಟೆಂಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಫೀಸೇಲ್ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದು ಯೋಜನೆ.

ಗೋಧಿ ಪೈರಿಗೆ ರೋಗ ತಗಲುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಂದು ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ರೋಗಗಳು ಗೋಧಿಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥವು. ಒಂದು ರೋಗ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೆ ಗೋಧಿ ಪೈರು ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದನ ಸವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಶಕ್ಯ ಎಂದು ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತರು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ 300ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀಡ್ ಪಾಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಸಾವಿರ ನೀಡ್ ಪಾಟುಗಳವರೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯ ಸೆಳೆದದ್ದಕ್ಕೆ ಅರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒರಿಟಲ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಮೈಸೂರಿನ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಭತ್ತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಬಹಳಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಗೋಧಿ, ಜೋಳ ಕಡಲೆ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟು, ಟ್ರೇಡ್ ಮಿಂಟ್ ಕ್ಯಾಂಪೇನ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಗೋಧಿ ಪೈರು ಹೋದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇದುವರೆಗೂ ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾವವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹೋದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಒಂದುಕಡೆ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರತಿ ಸಲಹೆಯನ್ನೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಟಿಪ್ಪಣಿಮಾಡಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನೂ ತಯಾರುಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಮುಂದೆ ಕಾಲ ಒದಗಿದಾಗ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ರಿಕ್ಲಮೇಷನ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಬೇಕು? 1952ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇದು ನಿಂತುಹೋದಹಾಗೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ವೈಯುಕ್ತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ರಿಕ್ಲಮೇಷನ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರೂ, P. W. D. ಯವರೂ ಕೂಡಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವೆಂಟ್ ಬಿಲ್ವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಪಾಸ್ ಆದರೆ, ಯಾವ ರ್ಯಾಂಡ್ ಖಾರ್ ಆಗಿ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರೂ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಯವರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು. ಈ ಎರಡು ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ, ಈ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಥೇರಿಯವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಡಿ. ಕೊರಾವಳಿ (ಚಿಕ್ಕೋಡಿ).—ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಡಿವಿಜನ್ ನಲ್ಲಿ 13 ರಿಸರ್ಚ್ ಫಾರಂಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ 30 ಇವೆ. ಈ ರಿಸರ್ಚ್ ಫಾರಂಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ತಜ್ಞರನ್ನು ರಿಸರ್ಚ್ ಆಫೀಸರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಿ ತಕ್ಷಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಆಸೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇ ಕರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ರಿಸರ್ಚ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಿಸರ್ಚ್ ಫಾರಂಗಳು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ ಅಥವಾ ಡೆಪ್ಯು ಡೈರೆಕ್ಟರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬರೇ ರಿಸರ್ಚ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಸಬೇಕು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ.

ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಪೂರೈಕಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದ ಬೆರೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ನೇರವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇನ್ನೊಂದು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಒಂದು ಬೋನಸ್ ರೂಪವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಕೊಡುವುದು. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮುಂದಿನ ಆಗಸ್ಟ್ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ಕೊರತೆ ಬಂದು, ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಬಹುದು, ಬದಲಾಗಬೇಕೆಂದು, ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಬಹುದು, ಕಷ್ಟಕಾಲ ಬರಬಹುದು ಎಂಬ anxiety ಯನ್ನು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಭತ್ತದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತೊಡಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೆರವೇರಿ ಸುಪ್ತದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಆಡಳಿತಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಕ್ಯರಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡದ ಹಾಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ.

ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

[MR. SPEAKER in the Chair]

7-30 P.M.

*Sri T. MARIAPPA.—Mr. Speaker, Sir, I am afraid mine will be an imposition on the House if I continue to give a detailed reply to the debate.

Before I actually reply to the several points raised with regard to the budget provisions, three of my Hon'ble colleagues have commissioned me to reply briefly to the points raised with regard to their Departments. My Hon'ble friend Sri Channabasappa forgot to mention one point which was raised. That was with reference to the sharing of waters of Cauvery, Tungabhadra, and Krishna, particularly in the context of independent India. The Government have already appointed a Committee with Sri Ananthachar as Chairman to go into this whole question. This is indeed a very complicated question. It is not so easy. So, therefore, after collecting all the necessary data, they will be able to advise the Government on the manner and method of approaching the Government of India to either intervene or bring together the States which share these waters. I think this information will satisfy the Hon'ble Member who raised this question.

Sir, the other point relates to the Revenue Department. My Hon'ble colleague is in the other House and he has therefore commissioned me to answer this particular point. Some of the Hon'ble Members while speaking said that some of the Secretaries in the Secretariat were interested in perpetuating the hereditary system of Shanbhogues and that they were trying to put obstacles in the way of a solution of this problem. Sir, the facts are otherwise. On the other hand, at the Secretariat level, the whole question has been gone into

and they have sent up proposals for ending the hereditary system and dovetailing the village officers into the new set up of the Revenue Administration. So, the whole proposal is pending before him and perhaps he will or the Cabinet will be able to take a decision very early.

Sir, some other points with regard to the disposal of lands, with regard to unauthorised cultivation of land encroachment on Government lands and the steps to be taken with regard to fallow lands, have been raised. Sir, they have been answered partly in my speech and partly the answer is that the Government is taking all possible steps and also making arrangements for the expeditious disposal of those lands.

Another point which relates to the development of ports was raised by my Hon'ble friend Sri Baliga. My Hon'ble colleague Sri Subramanya had some urgent work, and he had to leave the House at 6-30 P.M. and therefore he had commissioned me to answer this question. Sir, on this occasion I must pay my meed of tribute to Sri Baliga for having devoted very great attention to the development of these ports. He went into this question in great detail. He got several schemes prepared. You will remember he was not able to get the Central Government accept all these schemes. Under the Second Five-Year Plan for the new State of Mysore, you may kindly remember that with regard to schemes under Transport and Communications, Rs. 5.22 lakhs were earmarked for development of Intermediate and Minor Ports in the State. The question of increasing the plan provision for development of minor ports was discussed at the meetings held at New Delhi during December 1957 at which the representatives of the State and those of the Planning Commission and Government of India were present. The Planning Commission accorded approval to stepping up the total provision to Rs. 18.00 lakhs for the Second plan period and schemes were formulated and approved on that basis. Therefore, it can be seen that with the best of efforts we were not able to step up.....

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—My point was whether the provision that was made was spent.

Sri T. MARIAPPA.—I know your anxiety. With regard to the development of these ports, I must pay a handsome tribute to your efforts in this direction. A ceiling of Rs. 6.00 lakhs for expenditure on the development schemes during 1959-60 was fixed as decided by the Planning Commission in consultation with the State representatives when the plan programme for 1959-60 was finalised at Delhi during January 1959. The Hon'ble Member has also raised a point with regard to the slow progress made. I will come to that now. The total outlay on the plan schemes in respect of the minor ports upto 28th February 1959 is Rs. 1,33,490. The expenditure booked in respect of the Mangalore port upto the end of December 1958 is Rs. 1,18,568. Some of the works taken on hand are in progress and the total outlay at the end of March 1959 may be put down at Rs. 1.50 lakhs.

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—Was anything spent for Mangalore port?

Sri T. MARIAPPA.—Sir, according to the information available with me just now, we have spent Rs. 1,18,568 so far as Mangalore port is concerned. Judging the work on the basis of progress so far made, the total outlay till the end of March 1959 is expected to be Rs. 1.50 lakhs.

Sri GAJANANA PANDIT (Mangalore II).—On what items was the money spent?

Sri T. MARIAPPA.—That information is not with me just at present.

Sri B. VAIKUNTA BALIGA. What were the provisions made for other ports?

Sri T. MARIAPPA.—If my friend bears with me, I will be able to give all the information which is with me. Under the arrangement ordered at the time of States' Reorganisation, conservation and development of ports in the new State was the responsibility of the Chief Engineer (General). The arrangement did not work satisfactorily and in May 1957, a separate Department called the "Minor Ports Department" for the administration of all the minor ports in the State was sanctioned under

(SRI T. MARIAPPA)

an officer designated as the "State Port Officer". The administrative set up of the Department was sanctioned in January 1958. No progress in the plan schemes was therefore possible during 1956-57 and most of 1957-58. Nevertheless, the outlay on the schemes sanctioned by the former Governments of Bombay and Madras is of the order of Rs. 1.10 lakhs during the first two years of the Second Plan. The revised Plan was finalised only in October 1958 on the basis of new ceiling of Rs. 18.00 lakhs with the concurrence of the State Planning Department. Acute shortage of Engineering personnel contributed to the delay in the preparation of necessary plans and estimates for the work. The full complement of Public Works staff could be posted only recently. That is the reason why, Sir, there is delay. Sir, the claims of Mangalore and other ports are being repeatedly urged on the attention of the Government of India. The Hon'ble Member had done it when he was in Office. The present Minister also is doing his best to draw the attention of the Government of India to the need for taking up these ports. The State Government is anxious to develop Mangalore port as a major port or at least an all-weather port. The Government of India, on the recommendation of the West Coast Major Port Development Committee in their Resolution dated 27th March 1950, decided to conduct model experiments at the Central Water and Power Research Station, Poona, with a view to establishing the feasibility or otherwise of maintaining a dredged channel at Mangalore. Sir, the opinion is very favourable and I have the authority of my Hon'ble colleague to say that most likely Mangalore port will be sanctioned at a cost of 10 crores of rupees. Proposals for the development of Karwar and Malpe ports are also under the consideration of this Government and we have been pressing the case of these ports on the attention of the Government of India. The Estimates Committee of Parliament on Intermediate and Minor Ports, in its 51st report suggested that the feasibility of converting the Karwar port into an all-weather port

should be examined. The Government of India having called for the views of the State Government on the suggestion, the question was examined and, on the basis of information available, it was found that it was feasible to convert the port into an all-weather port. The Government of India was replied to accordingly.

The Government of India have set up a Committee called Intermediate Ports Development Committee to examine and make recommendations for development of Intermediate Ports. The State Government have recommended the cases of Mangalore, Karwar, Honavar and Malpe for development to that Committee. I need not give all the other details here.

With regard to some of the roads which go to the ports, particularly for the purpose of carrying ores, I would like to give the break-up figures for five roads:—

- 1 Banasandra-Hassan Road Rs. 18.12 lakhs
- 2 Hassan-Mangalore Road Rs. 26.64 lakhs
- 3 Hubli-Karwar Road Rs. 6.48 lakhs
- 4 Talaguppa Honawar Road Rs. 38.58 lakhs
- 5 Londa-Sadasivgad Road Rs. 96.17 lakhs

The Government of India have communicated their sanction in their letter dated 20th February 1959 and 3rd March 1959 and we have already taken steps to post the necessary personnel so that works may be taken on hand as speedily as possible. In fact, three temporary sub-divisions for a period of six months to attend to the preliminary work and for the preparation of plans and estimates have been sanctioned. Two sub-divisions will work directly under the Superintending Engineer, South Kanara Circle, and one sub-division will be attached to the North Kanara Division, Karwar. Two divisions with Headquarters at Hassan and Karwar with 14 sub-divisions are being sanctioned.

I now come to my own department. I must thank the Hon'ble Members for the very warm reception they accorded to the budget

proposals. Some of them have appreciated the way in which the budget is framed. A few of them have found some mistakes in the framing of the budget but others tried to find only faults with the budget, but all of them I must thank very sincerely for the constructive and valuable suggestions they have given, particularly with regard to plan programme. I must thank Sri Mallaradhy in particular because he made it very clear, he made it clear beyond any doubt that the financial position of Mysore was very sound and it could bear any scrutiny at the hands of even experts on financial matters; there were also others who found that our financial position was very sound. There are two tests, I made it clear on another occasion, which would make it clear whether the financial position of any State is sound or not. One is, its capacity to provide funds for the plan programme from its internal resources; the other, whether at short notice it can mobilise borrowings. Also another factor which is intimately allied with borrowing is the valuation of our loan bonds, whether they quote below par or above par. From any tests whatever I can say definitely that the financial position is very sound and nobody could question the creditworthiness of the Mysore State. Some Hon'ble Members have said that some of the figures have been inflated and some of the figures deflated and it was almost a jugglery of figures that enabled me to produce a surplus budget. It is not so. In fact, I made it very clear in my speech that the Hon'ble Members should understand and appreciate the efforts of the Government of Mysore in not only producing a surplus budget but in ensuring the financial soundness of the State. Therefore, I have traced from the very beginning, from the inception of the new State, how we have been able to weather the storms, how we have been able to consolidate the position and find almost Rs. 18 crores for the new plan programme. In fact, I am very sorry to say that Sri U. M. Madappa did not understand the intricacies of these figures, the complexities of these figures. He tried to simply say that there was a lot of deficit and so on.

It is not so. It is true they have drawn from treasury bills and investments, but that is the only way of meeting the demand on account of the plan programme. Otherwise, there is no need at all. If I had not drawn Rs. 6.88 crores, the size of the Plan would have been less. Because there was a shortfall in the first two years of the Plan, because the size for the third year was also small, Rs. 25 crores, we wanted to spend more in the fourth year commensurate with the needs of the new State. That is the reason why we had to withdraw from our reserves. I have also given figures with regard to the debts and assets which have been built up. If you bring to bear any scrutiny whatsoever they will stand all tests. Therefore, these figures are figures which will stand any scrutiny and there is no apprehension whatever with regard to the soundness of the Mysore State finances.

Sri K. KENCHAPPA.—The incomes are inflated.

Sri T. MARIAPPA.—I can only say that these estimates are only approximate estimates. If my friend had only known how to frame a budget, then he would have understood what it is.

Sri K. KENCHAPPA.—He cannot question my capacity to frame a budget or to know the figures.

Sri T. MARIAPPA.—I have very great respect for my friend. Budget figures are approximate figures; they are merely estimates. The name 'Budget Estimates' itself signifies what it is. It is framed to the best of our ability, having relation to the past income, the probable income and the probable expenditure. In fact, we framed the very first budget on very probable rough estimate because we had no figures. I indicated it in my first speech. Because we were not able to get districtwise figures from the respective Governments the first and second budgets were at best conjectural. Now because we have got the account figures for 1957-58, I wanted to place before this House a very clear picture of the financial position. Very sincerely I am saying this because I want the Hon'ble Members to appreciate the entire position as it is to-day. Moreover, all the five units

(SRI T. MARIAPPA)

have come in. Then the picture was very dim. Now the picture is very clear. Therefore, I am on very strong grounds to-day and I say that our estimates are at best not off the mark; they are very near the mark.

Some Hon'ble Members made comments with regard to direct and indirect taxation and how indirect taxation affected the common man. I would like to give figures with regard to direct and indirect taxation so far as Mysore is concerned. Tax revenue is Rs. 29.05 crores; Non-tax revenue is Rs. 26.6 crores; it is almost near the tax revenue. Developmental expenditure is Rs. 31.28 crores; about non-developmental expenditure, some Hon'ble Members said that I had got every non-plan expenditure in the Plan and that is why the whole size was boosted up. The total size of the Plan is Rs. 35 crores and the non-Plan developmental expenditure is Rs. 20.91 crores. I shall give even the percentage. Tax revenue percentage is 52; non-tax revenue percentage is 48. I would only quote from the speech of the Finance Minister, Government of India, with regard to indirect taxation. Since I quote it, it is not necessary to elaborate any further.

"Up to a certain point, the sacrifices implicit in development have to be broad-based in a poor country where nearly everybody is poor. It is, therefore, idle to expect that a development budget will let off the poor altogether. Also, in a society where there are wide disparities in incomes and a great many gradations in between it is somewhat misleading to speak of only two sections—the rich and the poor. The incidence of taxation cannot thus be expressed in terms of whether it hits the poor most or the rich most. Any realistic and equitable set of tax proposals for a developing economy should reach nearly everybody, with the incidence increasing roughly as we go up the income scale."

Therefore, there should not be any misapprehension, especially with regard to the incidence on poor section

only. The incidence affects more the rich people.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—Can you give as the break-up?

Sri T. MARIAPPA.—I can give you later on.

Sri G. VENKATAI COWDA (Palaiyam)—What are the sources from which you raise the internal resources?

Sri T. MARIAPPA.—I thought my friend had read very carefully my Budget speech because on the last page itself, page 36, I have given it.

(In lakhs of Rs.)

I	Plan Outlay	3499.98
II	State's Contributions —	
	(a) Balance from Revenue account.	676.34
	(i) From Capital account :—	
	(i) Loans from the public.	550.00
	(ii) Small savings	180.00
	(iii) Unfunded Debt and other receipts.—	
	Other loan receipts	112.95
	Recoveries of loans and advances by State Government.	230.58
	Net receipt from Public account excluding Cash Balance Investment Account.	246.67
	Total (iii) ...	590.20
	Normal capital expenditure and loans and advances by State Government including Centrally Sponsored Schemes.	591.73
	Food operations	—164.24
	Repayment of Loans to Centre and the public.	457.23
		884.72
	Total (iii) Net ...	—294.52
	Total (b) ...	435.48
	Total II State's Contribution.	1111.82

(In lakhs of Rs.)

III Central assistance. 1700.00

IV Drawals from Cash, 688.16
Treasury Bills,
etc.V Total Resources for 3499.98
the Plan.

The whole thing is clearly given.

Sri G. VENKATARAMA SWAMI.—It is not apart from borrowings and small savings.

Sri T. MARIAPPA.—How can it be so? I have made it as clear as daylight.

There was a good suggestion that we should keep down non-plan expenditure as far as possible. When compared to the non-Plan expenditure in previous years we have kept it at the minimum and instructions have been issued to departmental heads that they should keep down the non-Plan expenditure.

In regard to collection of arrears also, Hon'ble Members have said that we have not been exerting our utmost to collect arrears. It is not so. I have given figures; they bear me out that we have been exerting our utmost to collect the arrears. I beg of the members to consider the situation because we have inherited arrears from other areas. Therefore, we have to give time and review certain arrears because there is a lot of dispute also. There is a certain amount of arrears in some cases; in all other cases collections are satisfactory. Even so far as the present demand is concerned, the position is very satisfactory. You must also see that it is a huge amount and therefore collection is very satisfactory as I have stated in my Budget speech.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮುರಾರಿಪ್ಪ.—ಕರೆಂಟ್ ಇಮ್ಪರ್ ಸೆಲ್ಯಾಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತೆ ರದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಾಕಿ ಇರುತ್ತದೆಯೇ?

Sri T. MARIAPPA.—Please listen to me. I can definitely claim that we are also not a bit behind other States in this respect. Some of the members have said that our difficulties will be more so far as our internal resources are concerned but I have made the position clear regarding that. We have to find funds for the Plan programme. Therefore, only at the

beginning of the Third Five-Year Plan our real difficulties will appear but then I am pretty certain that our productive assets will begin to yield. There is time enough to review the whole position and also to find out alternative sources of revenue. Therefore, we need not have a gloomy picture of the finances.

Sri J. B. MALLARADHYA.—It is a general statement which will not satisfy any section of the House.

Sri T. MARIAPPA.—The Hon'ble Member Sri Kenchappa said that we have to increase the capacity to pay. Whenever irrigation facilities are provided naturally the production has increased. Suppose we establish a sugar factory, the wealth of that area increases and we can tax them more, and the capacity to pay is also there.

Sri K. KENCHAPPA.—I am referring to the paying capacity of the individuals.

Sri T. MARIAPPA.—Individuals alone pay taxes. Taxes will not come from heaven. They come from individuals whose power to pay also increases.

Sri V. S. PATIL (Belgaum I).—May I know what is the average tax per head in the State?

Sri T. MARIAPPA.—All these questions can be answered at the appropriate place. I have given figures. You may take it that so far as Mysore State is concerned we are the lowest taxed when we compare ourselves to the neighbouring States. Even in the units that have come into Mysore there is higher taxation in some units and less in some other units. I tried my level best to collect figures from other areas but I could not.

Sri Y. VEERAPPA.—It is not based on economic factors.

Sri T. MARIAPPA.—I wonder when my friend says that it is not based on economic factors. In fact taxes are based on economic factors. Otherwise how can we build up any new State?

The Hon'ble Member Sri Mallaradhy raised a very pertinent question that we have issued loans indiscriminately to the local bodies and to some of the co-operative societies and that we

(SRI T. MARIAPPA)

must take all possible steps to recover them. I had promised to place a statement on the table. That statement about loans advanced and outstanding is here today. With the permission of the Chair I shall place it on the table of the House. Hon'ble Members will see from the list I have furnished to what extent some of these loans are due and in how many cases penal interest is due. I was able to collect all these figures and place the list in the hands of the members so that they may know the entire position and will not press on us to issue loans to some of the Municipalities which are not in a position to pay back the amount. In fact we have appointed a committee to go into the whole question. The Committee's labours are not over. Very soon we will have a report in this behalf.

Sri Mallaradhya said that the estimates in regard to motor vehicles tax are inflated. They are not inflated. In fact they are likely to come down a bit if we enter into reciprocity with the neighbouring States; some of the States have not yet agreed for reciprocity. When they agree for reciprocity the proposed estimates so far as motor vehicles tax rates are concerned, may go down a bit—may be by five or ten lakhs. He also stated that the Electricity Board is not in a position to pay back the dues of Government. It is not so. They have paid back the loan that they took from Government. The difficulty is with regard to payment of interest. I am pretty certain that when they rationalise their tariff rates, they will be able to make payments regularly and promptly.

8 P.M.

Another point was raised, most probably by Sri Mallaradhya, that whenever amounts are drawn from the Contingency Fund, the Fund should not remain unrecouped. The State Government has to make demands for supplementary grants whenever certain amounts are drawn from the Contingency Fund and only when the House sanctions the demands for

supplementary grants, those amounts will be recouped to the Contingency Fund. Ordinarily these amounts will not be shown in the budget estimates because they cannot be anticipated in the budget estimates. It is only when the provisions in the budget estimates are found to be not sufficient to meet the expenditure, that we draw from the Contingency Fund to be recouped later on by supplementary demands.

Another point which was raised was that the Government were borrowing large amounts beyond what they could repay. It is not so. When we build up productive assets through borrowed sums, our capacity to repay also increases. The difficulty is only up to the date from which they begin to pay. That is why we have drawn the attention of the Government of India to the fact that they must allow us to pay interest from the date the borrowed amount begins to pay. This is what we urged before the Second Finance Commission also.—

(a) 50 per cent of the debt outstanding may be converted into grant;

(b) 25 per cent of the loans may be treated as subsidy and the balance consolidated into one loan, being repayable over a period of 50 years at an interest of 2 per cent.

2. In regard to the loans to be granted in future, the terms were requested to be regulated with reference to the yield.

3. In making these requests the following arguments were put forth:—

(a) In respect of Power Projects and Industrial Concerns, the payment of principal and interest should begin only after the project begins to yield and even then the period of repayment should not be less than 15 years and the rate of interest should be related to the return anticipated at the time the loan is sanctioned.

(b) In respect of Irrigation Projects, Minor Irrigation, Grow More Food Works, National Extension Service and Community Development Blocks, Small-Scale and Cottage Industries, the repayment should

commence at least 5 or 10 years after completion of projects and the period of repayment should not be less than 30 years, the interest being 1 per cent for first 10 years and 2 per cent thereafter.

(c) In the case of loans for Low-Income Group Housing, the terms should be liberalised and a portion subsidised as in the case of Subsidised Industrial Housing Scheme. But the Finance Commission took a broad view with regard to the conditions prevailing in every State and they recommended rationalisation and consolidation of the loans and their repayment in 15 and 30 yearly instalments at reduced rates of interest. The Government have not accepted the recommendations *in toto*, but have suggested that the rates of interest should be as under. We are not satisfied with it and we are still pressing on them the need for rationalisation.

(a) Loans for rehabilitation of displaced persons and interest-free loans.—

The recommendation of the Commission should be accepted. In other words, the terms of repayment of all interest-free loans shall remain unaltered and in respect of loans for rehabilitation of displaced persons with effect from 1st April 1957, the States should pay to the Union the amounts of principal and interest they collect on account of these loans, including arrears, if any.

(b) Loans for industrial and commercial enterprises and for industrial housing.

The rate of interest applicable to each of the loans in this category should remain unaltered.

(c) Loans for Electricity undertakings and for extension of Power facilities.—

The rate of interest should be refixed at 4 per cent per annum for all such loans.

(d) Loans against collection of Small Savings.—

The existing rate of interest, *viz.*, 4 per cent per annum should continue.

(e) Loans for multi-purpose River Valley Projects.—

The loans for each project should be broken up into two parts, one for power and the other for irrigation and other purposes. The loans allocated for power should bear interest at 4 per cent, the balance of the loans at 3 per cent per annum. Where such an allocation is not possible, an *ad hoc* rate should be settled for the composite loan in consultation with the State Government concerned and the Planning Commission.

(f) Other Loans.—All other Loans, *i.e.*, those not falling in any of the categories mentioned above, should bear interest at 3 per cent.

The Government of India also propose that the pattern of interest suggested above should also apply to outstandings of loans sanctioned during 1956-57 and the revised arrangements should take effect in the case of all the loans, other than loans for rehabilitation, from 1st April 1958. Therefore, we have again requested the Government of India to reconsider the decision and accept the recommendation of the Planning Commission.

Some of the Hon'ble Members referred to the scales of pay we have evolved for our employees. I have made it very clear in my speech while introducing the budget, that we are very solicitous about their welfare. We are eager to improve their emoluments, but our financial capacity to meet this demand is highly limited. We have placed these factors before the Government of India and the Central Pay Commission and have requested them that when they announce their recommendations, their recommendations must take into account the conditions prevailing in the States, the financial capacity of the States and what relationship it should bear to the emoluments that are being drawn by the State employees. I do not want to go beyond this, but I must definitely tell the House that to the best of our ability we have done what we could do so far as our employees are concerned. In my speech I have already referred to three or four items in which our employees are going to get benefit by the measures that we have recently sanctioned.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What about the high school teachers?

Sri T. MARIAPPA.—Their scales have been revised and fixed at 250 to 350 and this compares very favourably with the scales of those that are in Government institutions. They are now on the same footing as Government teachers. We have not made any distinction.

The other vexed question is the question of equation and inter-State seniority list. On more than one occasion I have made it very clear that these are very complicated matters. In fact, I may state very frankly to the House that we have been repeatedly at it. Since there are a large number of representations, representations supported by facts in a majority of cases, this question requires our utmost attention and deep consideration to come to final conclusions. In fact, on a number of items we have taken certain decisions, and on other items we are going to take decisions as early as possible.

The Hon'ble Member Sri Ramappa referred to our recruitment policy and said that recruitment should be on the basis of rural areas *vs.* urban areas. This is not an advisable proposition. The question was examined by the Backward Classes Commission also and it is not easy to solve it. We cannot even adopt the term 'Backward Families' because then the question will arise on what basis they are to be decided. According to the Backward Classes Commission also, the system in old Mysore seems to be the best and all the members of the Commission except three at the last stage accepted that this method of recruitment at least for a period of ten years will serve the needs of the situation. That is how it has been put in the report of the Commission. Old Mysore has experimented with this system for the last 30 years and it is possible to render social justice if this practice is continued for some time more.

Sir, another question raised was regarding the nationalisation of transport. Some members were very uncharitable when they said that because of vested interests we were not anxious to extend it to the whole of the State.

It is not so. If the House could pardon me I can say that I had something to do with regard to nationalisation in old Mysore. I started it. But now the difficulties are many. Recently we attempted to take a few routes in Kolar District, but ultimately the whole matter is before the High Court. We had to consolidate ourselves in places where we are running the buses and then only think of new routes. I am a firm believer in nationalisation of road transport, but to say that, with a view to favour individuals, we are not going ahead does not accord with facts.

(There were several Interruptions).

I would vehemently, with all the power at my command, refute the suggestion or insinuation. No vested interest could stand in the way. We are very firm.

Some of the Hon'ble Members suggested nationalisation of lorry transport. The Government of India's policy is that nationalisation of lorry transport or goods transport should be deferred for a period of five years. Our experience is also not very happy with regard to nationalisation of goods transport. A few lorries came to us from Bombay. We have a particular section dealing with lorry transport. It was not earning us any money. It was incurring a loss. It is not so easy. As far as nationalisation of passenger traffic is concerned, I will wholeheartedly agree. But goods transport is best with many complications. The whole question is under close examination.

Sir, I do not like to prolong the debate. I believe the patience of the members is tried already. I would now refer to the remarks made by Sri Bomme Gowda. It is very uncharitable of him to have referred to me in connection with the shifting of the Begasee factory from Mandya to Belgola. I emphatically deny his allegations. In fact, no Minister on this side had anything to do with regard to the shifting. We had practically no hand in it. The technical experts from America came over here. They went not only to Mandya, but to Maddur, the Shimsa

river area, Nanjangud, and the Krishna-rajasagar area. Not even the Director of Indu tries had any hand. I would have been happy, if before making such allegations, the member had verified facts. We would be only happy if they would locate it in Mandya. But they wanted certain standards, a separate channel for leading effluent water, they wanted plenty of water and 200 to 300 acres of land for township. They informed us of these subsequently. We had absolutely nothing to do with the selection of the site. Even Belgola is in Mandya district; it is about 28 or 30 miles from Mandya. The transport expenditure involved is nothing compared to other conveniences. I only wish that the member had not utilised this opportunity to have a dig at the Government. In this House all of us are concerned in ascertaining facts.

Sir, it is also uncharitable of the member to have stated that I had anything to do with the Pandavapura sugar factory. In spite of the fact that it was not functioning well, I persuaded the Government to stand a guarantee to the extent of 80 lakhs of rupees. There was delay. The engineering personnel had not come and the German experts did not come and the investment was not yielding anything. There was delay in erection of plant, but because we wanted to encourage this co-operative venture, we stood guarantee and gave all necessary funds. We have been requesting the State Trading Corporation to provide ten lakhs of rupees. Now to say that I was against this venture is not to say the truth.

Another point mentioned was that some of the people who were against the establishment of the factory were being drafted to the Directorate. I do not know the names of the people who have been nominated to the Directorate. I can however say that these people have interest in the erection of the factory and its proper and efficient running.

With regard to the sanctioning of loan to the Mandya Co-operative Society, the Hon'ble Member said that when I was not well, I got the file to my house and then negatived it. I would

place the correct facts before the House. The member himself admitted that he was moving with the file. That is not a correct thing to do. In public offices, it is not necessary that members should go along with files. In the second place, this is a taluk multi-purpose society. There is a programme to convert it into a marketing society. It is not a processing society. Under the new programme there is a clear-cut division between marketing societies, processing societies and large-sized co-operative societies. Therefore it is going to be a complicated matter. But I did not negative the loan. I only said that in view of the fact that this is a new plan, whether it would come under any one of these. It would not. We cannot allow a multi-purpose co-operative society, which is going to be converted into a marketing society, to undertake processing also. It was not a marketing society. It does not fall in line with the recommendations of the Planning Commission and is not accepted by the Department. The member was moving after the file at every step. That was the trouble. Such a practice is, to say the least, reprehensible. We are all public workers. The Hon'ble Member may be on this side, I may go to the other side. Mud-slinging is no good. I once again thank all the Hon'ble Members for the very cordial welcome they have extended to the Budget proposals.

*Sri B. D. JATTI (Chief Minister).—Mr. Speaker, Sir, I know that the Members are very impatient to go home. I will not take more time. I will try to reply as briefly as possible to all the important points raised by the Hon'ble Members. The first point raised by one of my Hon'ble friends is that more I.C.S. Officers should be taken to our State. Another Hon'ble Member who opposed it said that by appointing I.C.S. Officers, we have to pay heavy salaries and so it was not correct. Whatever it is, I want to place the facts before the House. After the formation of the new Mysore State three I.C.S. Officers borne on the State Cadre are (1) Sri P.V.R. Rao, (2) Sri Nanjappa and (3) Sri P. R. Nayak, Sri Nayak is working in Delhi and Sri B. Nanjappa

(SRI B. D. JATTI)

is working in Bombay in the Atomic Energy Commission and Sri P.V.R. Rao is our Chief Secretary. It is for the Government to consider whether it is necessary to have more I.C.S. Officers or not. If it is necessary, the Government will request the Government of India to give us more I.C.S. Officers.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Is it open to the Government to refuse them ?

Sri B. D. JATTI.—It is open to us to refuse them and it is open to us to accept. If we consider that it is absolutely necessary to have more I.C.S. Officers, then we will request the Government of India to allot more I.C.S. Officers, otherwise not. Reference has been made by Sri Srinivas Chetty and Sri Narasimhan to the question of equation of posts. It is a complicated question. We are considering it very seriously; hundreds of applications are sent both by Non-gazetted officers and the Gazetted officers. We are considering them very seriously. We have come to the conclusion nearly unanimously but on very small points there is slight difference and we will try to remove those differences by mutual discussion and I am sure we will come to unanimous conclusion in regard to equation of posts.

A MEMBER.—When, Sir ?

Sri B. D. JATTI.—I could say before the end of this Assembly Session we will come to definite conclusions. Sir, Sri Narasimhan has suggested that on the model of the Administrative Tribunal in England, this question may be referred to administrative tribunals. Sir, according to the States Reorganisation Act, the Government of India has constituted two Advisory Boards, one to consider the question of gazetted officers and another to consider the question of non-gazetted officers. Whatever decisions are taken here by our Government, if the Government servants are not satisfied, if they have a grievance, they can go in appeal to these Advisory Boards or bodies and whatever decision is given by the Advisory Board is going to be final. So,

no Government servant should feel that his case will not be properly considered by this Government. Reference has been made by Sri B. Rachiah regarding percentage of vacancies for Scheduled Castes and Scheduled Tribes in appointments. As regards appointments as also promotion from non-gazetted to gazetted posts, percentage of reservation which has been prescribed has been adhered to and if it had not been adhered to some time back, whenever there are opportunities we will try to recruit as many Scheduled Caste people to the different posts as possible. Then reference was made by Sri B. V. Ramiah regarding border disputes between Mysore and Andhra regarding Rayadurg, Madakasira and part of Anantapur District. With regard to border disputes either between Bombay State and Mysore State, or with Kerala State or any other State, they will have to be negotiated between the representatives of the concerned States on some *ad hoc* basis and we have to give and take. Unless that is done it is not possible to resolve difficulties. From that point of view we are having talks with different representatives of States. If we stick to any particular principle, it may work well in one border case, but if the same principle is extended to other border disputes, it may not work well. What I am saying from the very beginning on behalf of the members of my cabinet is that it is better to accept some *ad hoc* principle which will be suitable for the two States concerned and come to some conclusion. With reference to border disputes between Bombay State and Mysore State, I wish to appeal to my friends who are speaking Marathi and who are from Belgaum and other areas, that as far as this Government is concerned, we are prepared to give all possible facilities and amenities and any other things to which they are entitled, and, not only that, I am prepared even to give something more to them. That is the intention of this Government. If they want to try, let them come and sit across a table and let them place all their grievances. We are prepared to consider and if they are prepared to do it, they should withdraw Satyagraha

agitation and all that. If they insist on Satyagraha and agitation I have nothing to say about it.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—May I know whether the Government have taken any steps with regard to the parts that are between us and the Andhra State?

Sri B. D. JATTI.—There are only two alternatives by which we can solve this border problem. One alternative is, we will have to unofficially talk to the Chief Minister concerned. Another alternative is to bring this question in the Zonal Council. We have talked unofficially and I think these questions are solved in a better way in unofficial discussion.

Sri GAJANAN PANDIT.—Has there been any discussion so far as Kasargod is concerned?

Sri B. D. JATTI.—I had a discussion with the Chief Minister of the concerned State. But he is not prepared to stick to any particular principle just now. He says I should wait. I am waiting.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಮದ್ರಾಸ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಬಾರ್ಡರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

Sri B. D. JATTI.—What I have stated equally applies to all the border areas. It was said that acknowledgments were not received for petitions given to Government. But the Government have issued clear instructions to acknowledge petitions presented to Government. In some of the cases where it is not necessary to acknowledge, we have not acknowledged. Instructions were issued to all the officers that petitions should be acknowledged. In some cases what happens is some people have a mania to submit applications. They go on submitting applications by hundreds. If the Government go on replying to petitions submitted to them, it would be a waste of energy of the officers. Where decisions are taken by Government, we are replying.

A MEMBER.—Are the Ministers replying?

Sri B. D. JATTI.—I said the Government have issued instructions to all the officers to acknowledge petitions received by them, and Ministers are also included. After the

formation of the new Mysore State, the main complaint is that petitions are not acknowledged and so they must be acknowledged and replies must be given when they are decided. That instruction is followed. In spite of it, there are defects here and there and I will rectify them.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Even if they are decided they are not communicated.

Sri B. D. JATTI.—If there is a mistake, I will admit that I have committed a mistake. One more remark is that there is a low level of efficiency. The Government have always been vigilant on increasing the level of efficiency in the services and the position is under constant consideration of the Government and for that the Government have opened one Branch and that is called Organisation and Methods Branch and one Sri Mirani who has experience is put in that Branch. He has some clerks and a Steno-typist and with the help of these clerks he is doing this work. He has completed the organisation of the offices at the district level and he has submitted a report and that report is pending before the Government for taking decisions wherever it is necessary.

8-30 P.M.

He has now taken up the Forest Department for consideration of reorganisation and after that work is over, he will also take up other departments and wherever necessary, he will suggest retrenchment of some of the staff or increase of staff and he will also suggest some methods by which we can tone up the administration. That is how that branch is working and we are getting good results.

An HON'BLE MEMBER.—Can we have a copy of the report?

Sri B. D. JATTI.—We will consider it and the decisions will be intimated to the House. We have got a report and after we consider the report and take decisions, we will place the same before the House. Secondly we have also introduced one more method that the Secretaries of different departments will get returns from the Heads of the Departments regarding the cases which

(SRI B. D. JATTI)

they have received and which they have disposed of and they also try to know what are the cases in which there is delay in the different stages. When the Secretary gets such a report, he will act on these things and he will try to remove those delays. If in spite of this, there are delays, action will be taken against the officer responsible for the delay and after every three months, the Chief Secretary gets report from all Secretaries and he will also review the entire thing. If in spite of the review, and action taken there is some delay, ultimately he will report all such delays to the Cabinet. That is what is being done after the formation of the new State and we will be able to remove delays.

One more information. After the formation of the new State, here are about 12,000 cases which were kept in different rooms; all those cases were sorted and sent to proper departments and so no cases are pending in the Secretariat;—I mean old cases. Similarly, a new system has been started that all the officers including class III and IV servants will regularly come to the office at 10.30 and work till 5.30. Some of the officers are working even after 5. 0 P.M. for which we are not paying overtime allowance and the papers are moving fast and decisions are taken quickly. This is what we are trying to do. I am not going to say that this is the best result that we are attempting to achieve; we will try to improve it. One more point was raised by Sri Mohamed Sait. He was speaking in Urdu and he was also insisting that he must speak in Urdu. He argued with the Finance Minister and I said that he could speak in any language. But he suggested that appointment of Urdu stenographers should be made here. If some of the Urdu speaking M.L.As. speak in Urdu that also should be recorded and it should be part of the record. Similarly, there are some Marathi friends who may know Kannada but who are not in a position to speak good Kannada. Sri H. M. Channabasappa told one of our Hon'ble friends from Belgaum that when he had been

to Belgaum the Hon'ble Member spoke in Kannada and that he must speak here also in Kannada. I know Marathi. If I am asked to speak in Kannada, it is likely that I will commit some grammatical mistakes. So I wish to state on the floor of the House that if necessary, we are going to appoint Urdu, Marathi or Telugu stenographers for recording the speeches which are made on the floor of the House.

One more important suggestion was made by some of the Hon'ble Members that Ministers should reduce the frequency of tours. I admit that if it is the view of the members of this House that we are touring more than necessary, we are prepared to cut down tours. But this suggestion will be borne in mind and tours will be undertaken for the discharge of duties and if it is absolutely necessary for us to go to particular place for inspection or some investigation. The Hon'ble Minister for P.W.D. will have to go for various purposes since he is in charge of efficiency audit, in such cases exception will be there. But if we go for taking part in some functions, you are entitled to criticise and we will cut down such tours, I accept it.

It is suggested that red-tapism, corruption and inefficiency should be eliminated. This is a remark which is always made. If we go on replying to this, perhaps it may not mend matters. As has already been explained by the Hon'ble Minister for Public Works, this attempt should be under both on the side of Ministers and on the side of M.L.As. and also on the side of Government officers and fourthly, on the side of public also. If all of us make up our mind to remove red-tapism, corruption and inefficiency, we will get good results and when we have tried honestly and sincerely, we have got good results. I request that you also co operate with us and let us try to remove all the defects and let us fight against all the evils.

Sri G. N. PUTTANNA. — If favouritism is stopped, that is possible.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ವ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಮೋಷನ್

ಎಷ್ಟು ದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

Sri B. D. JATTI.—As the Hon'ble Member knows, all the appointments, that is, class I, II and III, are made only through the Public Service Commission and the Public Service Commission observes the rules laid down by Government. Now in regard to class IV appointments, there are regular rules framed; the principle is to be followed by all the Heads of Departments. If in spite of these instructions there are some defects, we are prepared to consider and mend matters.

Then I have to say something regarding the suggestions made by some Hon'ble Members about transport. As all of you know, here in old Mysore it was in 1948 that the passenger road traffic was nationalised.

Sri C. J. MUCKANNAPPA —In that respect we want a clear picture of your future programme and of the progress made last year.

Sri B. D. JATTI.—I will try to give it. As I said, it was in the year 1948 that the passenger road traffic was nationalised here in the old Mysore State. At that time there were 240 vehicles. In 1956-57 with the integration of several areas and with the nationalisation of B.T.C. here in Bangalore the fleet strength rose to 1,300 vehicles and the labour force to 7,000. The department now consists of six divisions and we have two regional workshops and thirty-one depots. In March 1958 the position was that the State Road Transport purchased 295 vehicles of which 195 were for replacement because we got some of the vehicles either from Bombay or Hyderabad which were not in working condition and therefore we have to spend for maintenance. During the current year, orders have been placed for 200 vehicles. We have got about 100 vehicles and we will get very shortly the remaining 100 vehicles. The body building work is nearly complete and the chassis which are complete and whose body building has been completed will be allowed to ply on the roads.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಬಿಲ್ಲು ರುಗುಳು ಇದ್ದೂ, ಹೊರಗಡೆಯವರಿಗೆ ಏಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ?

Sri B. D. JATTI.—I have received some complaints, but the person to whom this contract has been given has got an office. I personally went and saw it. He has got an establishment. His terms and conditions are favourable. If you want more clarification I am prepared to give. I myself went round and saw all the persons who have given tenders and this man to whom the final tender has been given has got an office; he has got establishment here and the terms and conditions of this gentleman are favourable. Whether actually he acts according to the terms laid down in the agreement, that is a matter to be seen in consultation with the Law Department. If he cannot comply with the conditions in the agreement further talks will be cancelled. With this caution we have accepted it. Henceforth the intention is to give more encouragement to local workers. We have also decided to entrust this work to S.P.C. and not to the General Manager.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What about complete nationalisation of passenger transport ?

Sri B. D. JATTI.—A blue print for nationalisation of passenger transport by the end of 1966 has been submitted and is under examination. The reason for this is that the Planning Commission has suggested that we should have a phased programme and that we should not hustle through. If we do that they will not be able to give money for further development. That is why we have accepted their view and by the end of 1966 we will complete the nationalisation of passenger transport.

Sri L. S. VENKAJI RAO.—We need not depend upon the Planning Commission.

Sri B. D. JATTI.—For the expansion of this scheme we will have to get money from the Government of India. With our own resources it may not be possible to complete this scheme. Even before 1966 if we are in a position to get more money, then we will not hesitate to nationalise early.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—1966ನೆಯ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ಏನು ಕಷ್ಟ? ನ್ಯಾಷನಲೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೇನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದು? ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಡ್ವೈಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನಮ್ಮ ಅಡ್ವೈಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

Sri B. D. JATTI.—Ministers are also M.L.As. As M.L.As. they have a right to give advice. I will take suggestions from various members and we will nationalise as early as possible, but I cannot give a definite date. I can understand the anxiety of the members. We are also not going to lag behind in the matter of nationalisation.

Sri Y. VEERAPPA.—The Finance Minister has disclosed that it is possible only by 1967.

Sri B. D. JATTI.—Whatever it is, there are some people who are plying their services on different routes. When we take over those lines Government has decided to give some relief to such persons who lose their lines.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಟಿ. ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೂಗು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

Sri B. D. JATTI.—According to the scheme under Chapter IV of the Motor Vehicles Act, it will have to be notified, objections called for and we will have to go to courts in some cases. In certain cases stay orders also were granted. And that is why we could not go ahead.

Mr. SPEAKER.—It cannot happen in all cases. In old Mysore it was rigorously pushed ahead. But my own experience is that every time a line is asked for by a private owner for a small village route the S.T. comes in and it is not pushed ahead.

Sri B. D. JATTI.—In Bombay Karnatak and Hyderabad Karnatak nationalisation work is almost over. There are only a few routes left here and there.

Mr. SPEAKER.—S.T. is coming in even in regard to village routes.

Sri B. D. JATTI.—There was co-operation on all sides. We started early and nationalisation work is complete. There are some routes which have not been taken over because the roads are not good. Here also we are not hesitating to go ahead.

Mr. SPEAKER.—Will the Government make it a rule that the S.T. will not ply their service on the village roads?

Sri B. D. JATTI.—It is a suggestion which has come at a very late stage. Nationalisation in Bombay Karnatak and Hyderabad Karnatak is over and nothing is left.

Mr. SPEAKER.—It is not over.

Sri B. D. JATTI.—I know practically it is over. There are some routes which, I said, cannot be taken over because they are not good.

Sri J. B. MALLARADHYA.—It has given sufficient cause to say that vested interests are trying to influence you.

Sri B. D. JATTI.—I can reply only by saying that all the suggestions that you have made will be considered and all the suggestions which you want to make in this connection you may make and I will consider them. I will not take more time. I will finish.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—When the Speaker intervened you said that the High Court decisions came in the way of proceeding further; are you not finding out a solution for getting over the difficulty? So in this case also even if it is five or six crores, go ahead with nationalisation; everywhere they are suspecting the *bona fides* of this Government that they are not going to nationalise because they have vested interests.

Sri B. D. JATTI.—Till the case is decided in the High Court we cannot proceed. As soon as it is decided we will try to find various ways and means to get over the difficulty and we will try to nationalise as early as possible.

Sri K. PUTTASWAMY.—May I know the progress made last year in respect of nationalisation?

Sri B. D. JATTI.—Yes, Sir. I will keep that report before the House.

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—A small clarification, Sir. We have already surrendered our lines. You said just now that you are going to give relief in such cases.

Sri B. D. JATTI.—Whatever Government has decided I am going to place before this House. Some of the

measures which the Government want to adopt when they take over are—

(i) Grant of alternate routes wherever possible;

(ii) Issue of lorry permits;

(iii) Purchase of buses and equipment which are sound;

(iv) Absorption of temporary staff;

(v) Payment of compensation according to the Motor Vehicles Act.

These are the several measures which Government contemplate to do wherever they take over lands.

There was one more point suggested by Sri Hulkoti. He said that uniform passenger fares should be introduced in the Mysore State Road Transport Corporation throughout the State. The question is being considered. We will try to have uniform rates. It is likely that during this session we will introduce a Bill for levying surcharge on passenger fares and by that we will be able to get some more income as mentioned by the Finance Minister. In old Mysore area the fares are low, but in Bombay Karnatak and Hyderabad Karnatak the fares are higher. We will have to evolve a uniform rate and we will do as early as possible.

Then there was a point raised about the arrears of compensation due to several local bodies. Instructions have already been issued in this connection and they will be collected as early as possible.

Then a reference was made to indiscriminate issue of temporary permits in Shimoga. I enquired into this matter and I find that the allegation is not correct. These temporary permits are granted by the Regional Transport Officer in accordance with the provisions of the Motor Vehicles Act. If, however,

any Hon'ble Member finds some illegality in this, he may bring it to the notice of Government. Then we will consider it and rectify the defect.

Similarly, there were some complaints regarding conductors that they are not behaving well and that they are not courteous. We have issued instruction to all the conductors who are working in this branch to be more courteous and that they should treat the passengers with respect because they are the persons who are paying money and so they should be respected much more than anybody else.

ಶ್ರೀ ಎಫ್.ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಈಗ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಾ ಬಿಲ್ಲುಗಳು 70ಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಗಿಸುವುದು ಯಾವಾಗ? ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳುಬೇಕು? ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತೀರಿ? ಆ ಬಿಲ್ಲುಗಳೆಲ್ಲ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರುವುದು ಯಾವಾಗ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟೇ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಎಷ್ಟು ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವವನಕ ಈ ಸಭೆ ಕೂರಲು ನನ್ನ ಅಧ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Before we rise, I would like to announce that in all eight Ministers have taken part in the debate and the total time taken by them is 5 hours and 12 minutes. Should we take up the privilege motion now?

An HON'BLE MEMBER.—Tomorrow.

Mr. SPEAKER.—The House now adjourns and will meet tomorrow at 8-30 A.M.

—

The House adjourned at Nine of the Clock to meet at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday, the 14th March 1959.